Poštnina plačana v gotovini.

Leto XXVI. Lendava, 28. maja 1939. Štev. 22.

N ® n. Prekmursko muzejsko M
društvo, M. Sobota.
22

NOVENSKE SLOVENSKE KRAJINE

Risali — svetek lübezni.

„Boža lübezen je razlejana v naša srca po Svetom Dühi, ki nam je bio dan“. (Rim. 5—5.) Tak piše sv Düh Bog sam po sv. Pavli apoštoli Lübezen se je razlejala v naša srca, razlejao jo je sam sv. Düh Bog pri sv. krsti i drügih svestvah, če smo je vredno sprejemali, zato lübezen mora v nas živeti, kralüvati, lübezen nas mora voditi skoz celo življenje v večno domovino, gde nega drügoga kak samo lübezen i te nepopisna blaženost.

Pa lübezen kralüje na sveti? Če je palir jemao mite i za nje bogatejše i nepoštenjake vzeo za svoje delavce, siromake pa odegnao, je to lübezen?

Če se malim narodom jemlejo samostojnosti, da se veliki bogatijo ž njihovov vrednostjov, je to lübezen?

Gda svet milijarde troši leto za letom, naj se kove morilno orožje, ki spokole nedužne milijone, je to lübezen?

Gda se za fal peneze küpüjejo šume od bogatašov, siromaki se pa vkraj porilavlejo, čeravno so teliko pa ešče več obečali, prazni krč se pa siromakom odavle po tri, ali štirikrat dražje, kak so se šume spokūpile, je to lübezen?

Gda se bogataši oblačijo v svilo pa zlat, skregajo se pa, če se za siromake, ki so njim pomagali k bogastvi, prosi kakši dar, je to lübezen?

Gda se vino po stoli ta razleva i liter za litrom nosi gor, da se opijanijo očevje drūžin, štere doma gole, lačne i bose stradajo, je to lübezen?

Gda se dūhovnik žrtvūje noč no den za svoje ovce, njim razdeli vse, ka ma, pa

Sveti Düh Bog, razlej lübezen v naša srca.

Če do podpor prido samo nešterni bližnji kraji, oddaljeni pa, čeravno bole verno plačūjejo veliko dačo, kak bližnji, so pa zapostavleni, je to lübezen?

Če se malomi narodi jemle pravica do materne reči, ka v njej niti s svojim Bogom ne sme gučati, je to lübezen?

Če slūžbe dobijo samo poznani ali rod oblastnikov, drügi siromaškoga naroda odgojenci, čeravno sposobnejši od prvih, pa samo nazadnje i samo slabejša mesta, je to lübezen?

Če drūžina ma četvero dece v tūjini, ki bogate dohodke pošilajo domo, i ta drūžina se tožari, zakaj njej oblast tūdi petoga deteta, ki je maloletno, ne püsti na delo te, gda z siromaške hiše niti eden ne prišo do dela, je to lübezen?

Gda stare delavne, zaslūžne lūdi ošpotavajo mladi samo zato, ka bi radi na njihovo gospodarstvo, na njihov položaj, na njihovo vodstvo stopili, je to lübezen?

ga te li grizejo i preganjajo, je to lübezen?

Gda izseljenski dūhovnik sto i sto kilometre prevozi, da pride do izseljencov, da pomaga tem v düševnih i časnih potrebčinaj, tej se ga pa ognejo i raj zavdarijo na plesišče, je to lübezen?

Če bi bila lübezen na sveti, jeli bi se nam trbelo bojati boja? Jeli bi trbelo orožje kovati, štūke zlevati, podanikom žepe sprazniti, njim hrano pobrati, njim življenje v nevarnost postavlati?

Vsega toga i vnogo drūgoga neprijetnoga ne bi trbelo. Kak se lübezen sv. Dūha znova vužge v srcaj *vseh lūdi*, tak se lice zemle v radost i mir spremeni. Zato ka nega lübezni, je teliko krivic na sveti. Lübezen je najmre vrastvo za vse nevole sveta. Poslūšajmo samo svetoga Dūha, ka pravi od lübezni. To opisūje po sv. Pavli apoštoli v listi do Korinčanov.

Ka je lübezen?

„Če bi človeče i angelske jezike govorio, lübezni pa bi ne meo, sem brneč bron ali zveneče cimbale. I če bi meo proroštvo i bi poznao vse skrivnosti pa bi meo vso znanje, i če bi meo vso vero tak, da bi gore prestavlao, lübezni pa bi ne meo, nesam nikaj. I če bi razdelo za živež vso svoje imanje i če bi dao svoje telo, da bi zgoro, lübezni pa bi ne meo, mi nikaj ne hasni.“

„Lübezen je potrpliva; lübezen ne nevoščena, se ne ponaša, se ne zvišava; ne prevzetna, ne išče svojega, se ne da dražiti, ne misli hüdoga; se ne veseli krivici, veseli se pa istini, vse zagovori, vse verje, vse vüpa, vse prenaša. Lübezen nikdar ne mine: če so proroštva, bodo gor henjala, če jeziki, bodo zamuknoli; če znanje, bo minolo. Ar nepopolno spoznavamo i nepopolno proroküjemo. Gda pa pride, ka je popolno, bo prejšlo, ka je nepopolnoga. Gda sam bio dete, sem gučo kak dete, sem sodo kak dete; gda sam pa postao mož, sem opüsto, ka je bilo detinskoga. Zdaj najmre gledamo v gledali, nejasno, te pa z oči v oči. Zdaj spoznavam deloma, te pa bom spoznao, kak sem bio spoznan. Zdaj pa ostane vera, vüpanje, lübezen, to troje; najvekša med temi je pa lübezen.“

„Prizadevajte si, da te meli lübezen.“

To so reči sv. Düha Boga od lübezni, štere je napisao sv. Paveo apoštol v 1. listi do korinčanov, v 13. poglavi, od 1. do 13. vrste.

Katoliška akcija.

Ka želejo dühovniki od vernikov.

Na kratko povedano: verniki naj gledajo na dühovništvo tak, kak gleda na njega Bog sam, ki je svoje misli od dühovništva tüdi jasno nazvesto v svetom pismi. Obe pismi sv. Pavla Korinčanom naj bi vsaki vernik prečteo i bi je naj dobro premislo!

Najbole jasno pa sv. Pavel pove, kakše naj bo razmerje med pastirom i čredov v prvi peti vrstaj štrtoga poglavja v svojem prvom pismi Korinčanom. Pravi: „Tak nas naj vsakši ma za slūžabnika Kristušove i oskrbnike božih skrivnosti. Pri oskrbnikaj se zahtevle, ka je vsakši veren. Mene to malo briga, da me sodite vi ali človeče sodišče, pa tüdi sam se ne sodim; nikaj nemam na düši, ali s tem sem šče ne opravičen. Gospod je, ki me sodi. Zato pred časom nikaj ne sodite, dokeč ne pride Gospod, šteri bo tüdi razsvetlo, ka je v kmici skritoga i bo nazvesto misli src: i te bode vsakši dobo hvalo od Boga.”

Dühovnik je oskrbnik božih skrivnosti! **To je poslanstvo vsakoga dühovnika v božih očaj i to — pa samo to — naj vernik vidi v vsakom dühovniki. To je prvo!**

Drügo pa: vsaki vernik bi mogeo vsigdar meti pred očmi svoje splošno „sveto dühovništvo”, kak pravi sv. Peter v svojem prvom listi. Škof Keppler razloži to splošno dühovništvo vernikov tak: Krščenik nema samo svetne, nego tüdi cerkvene, socialne dužnosti, ne sprejema milosti samo za sebe, nego tüdi za drüge; ne je dužen skrbeti samo za svojo düšo, nego tüdi za düšo bližnjega”. Sv. Pavel pravi: „Če pa što za svoje, posebno za svoje domače, nema skrbi, je vero zatajo i je hüši od nevernika”. (I. Tim. 5, 8.) Zato mora biti vsakši vernik pravi i goreči „slūžabnik Kristušov i oskrbnik božih skrivnosti.” To je vnogo več, kak biti kakši „lajični apoštol“. To je: velka odgovornost vsakoga krščenika, ki jo ma do svoje fare, do svoje Cerkve na zemli.

Vernik je bio pri sv. krsti vcepleni v skrivnostno telo Kristušovo — v sv. Cerkev. Zato postane lastnina sv. Cerkve, kak tüdi Cerkev njegova lastnina; zato se mora vernik vsigdar i povsedi potegnoti za to svojo lastnino, za Cerkev. Mora skrbeti za njo, kak skrbi za svoje telovno življenje na zemli.

Tüdi za vernike valajo reči svvetoga Pavla, ka mora biti veren v spunjavanji svoji dužnosti, štere ma do svojega bližnjega, do Cerkve. Kak redko se vernik na to zmisli pri pripravi na sv. spoved!

Tüdi verniki, ne samo dühovniki, morejo s sv. Pavlom ponavlati: malo me skrbi, da me sodi svet ali človeče sodišče... Gospod je, ki me sodi. To mora biti verniki glavno, kak ga sodi njegova düšna vest i kak ga sodi Bog. To je tisto dvojno sodišče, gde nega pomote i vlada samo pravica.

Takše vernike šče meti sv. Cerkev. *Či je življenje vernika ne vkoreninjeno v Kristuši, te nemre tüdi za Kristuša delati.* Zato pa mora vsakši vernik — lajik — svoje dužnosti do skrivnostnega tela Kristušovoga, do sv. Cerkve dobro poznati. Vsakši vernik ma v svojoj župniji ali škofiji svoje posebno poslanstvo. Eden ma veselje za apoštolat dela, drügi za apoštolat molitve i žrtev. Eden dela za dobro Cerkve s perom, drügi z živov rečjov, vsi pa s svojim zglednim življenjem. Tüdi ti maš svoje posebno poslanstvo.

Či je vernike vodo takši pravi Kristušov düh, so vnogo dobroga napravili za sv. Cerkev. Lepi vzgled mate v svetom Frančiški asiškom, ki je ne bio posvečeni dühovnik; ali v devici Orleanskoj i v vnogih drügi vernikaj.

I či so to zmogli telki pred nami, zakaj šče ne bi jaz i ti!

(Na shodi kat. akcije v Beči so od toga predmeta razpravlali. Mi ponovimo tü par misli, kak smo ponovili v Novinaj že tüdi „Želo vernikov do dühovnika.“ Vred.)

Družba sv. Rafaela za varstvo izseljencev iz Slovenske Krajine.

Naznanja, da je njena prošnja za Vučko Ignaca, Mesarič Martina, Mesarič Franca i Mesarič Andreja, vsi iz Sr. Bistrice, poslühnjena. Ti štirje so se obrnoli na gornjo drūžbo, naj posredūje v Franciji, da se njim zadržana plača povrne. Drūžba je dobila zdaj iz Pariza rešenje od izseljeniškoga poslanstva pod brojom 1326/39 od 6. aprila, da je gospodar Perrot Cantien/a Semires par Pithivies (Loiret) plačao gornjim delavcom zaostanek pogojene plače na ministerstvi dela v Parizi v zneski 1578 frankov i 40 santimov. Te penez je poslani izseljeniškomi komisariati v Zagreb. Gornji štirje delavci pri njem dobijo te penez, vsaki vednaki deo.

Delavec z Nemčije naznanja drūžbi, da je zbetežao, krv plūje, i jo prosi, da ga domo spravi. Drūžba je podvzela potrebne korake, da se delavci pomore.

Vredništvo v Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Letna naročnina v državi 30 Din., mesečno 2·50 Din., v inozemstvi 72 Din., mesečno 6 Din. z M. Listom letno 100 Din. Na skūpni naslov pri širitelaj v državi je letna naročnina 24 Din., mesečna 2 Din. — Plačati se mora naprej. Stev. položnice 11806. Rokopisi se ne vračajo. — Cena oglasov: Cela stran 800 Din., pol stran 400 Din. i tak niže Poslano me d tekstōm vsaka reč 2 D mali oglasi do 10 reči 5 Din. više vsaka reč 1:50 Din.

Mešniško posvečenje pri Gradi.

(13. septembra 1778.)

Vsako leto so pri nas v Slov. Krajini v poletnih mesecaj nove meše, ki jih verno lüstvo v pobožnosti obhaja. Splošno poznane so cerkvene slavnosti na novo mešo, a malokomi od vnožine je dano, da prisostvüje posvečenji novomešnikov. To srečo majo navadno samo dühovnikovi stariši i bližanji rod, ki na den posvečenja z veseljom nastopijo tüdi delešnjo pot do cerkve, gde apoštolski naslediteo — škof posveti mlade bogoslovce — diakone v mešnike Gospodove.

Bilo pa je pred 161. letom, gda je naše lüstvo od blüzi i v vnožini prisostvovalo mešniškomi posvečenji. To je bilo 13. sept. 1778. v Gornjoj Lendavi. Do toga je etak prišlo:

Prvi sombotelski škof Szily Janoš je 2. sept. 1778. nastopo svojo cerkveno vizitacijo po „Slovenskoj okroglini". Več namenov je mela ta vizitacija. Predvsem to, da spozna i vredi svojo novo škofijo. 4. i 5. sept. je bio pri Sv. Benedikti pri župniki i dekani sobočke dekanije *Mikloši Küzmiči*. Pri toj priliki je v cerkvi pri Sv. Benedikti podelo svojim bogoslovcom, ki jih je dao sem pozvati, prvi višji cerkveni red ali subdiakonat. Subdiakonat sta sprijala tüdi dva prekmurskiva bogoslovca i to sta bila *Jurij Küzmič* iz Dolnjih Slaveč i *Jurij Cipot* iz Mlajtinec. Zvün teva dva pa šče nekaj madžarskih bogoslovcov.

Vsi ti, ki so tü pri Bedeniki sprijali subdiakonat, so *8. sept. 1778.* v kapeli sobočkoga grada sprijali drügi višji cerkveni red ali diakonat.

13. septembra 1778. je bio škof na svojoj vizitacijskoj poti pri Gradi i te den je bio določeni za mešniško posvečenje. V farnoj cerkvi je gornjelendavski župnik *Sukič Franc*, rodom iz Trdkove vse potrebno pripravo. Škof Szily z dekanom Miklošom Küzmičom i vsi bogoslovci — diakoni so se zbrali v cerkvi, gde je bilo puno vernoga lüstva. Razumlivo je, da je za te den prišla v G. Lendavo večina župnikov sobočke dekanije i to so bili: sobočki *Rafaj Jurij*, cankovski *Andrejč Mihael*, tišinski *Pertóci Štefan*, gornje petrovski *Hüll Janoš*, dolenski *Požgaj Jurij*, martjanski *Cipot Matjaš*, ki je bio rodom iz Mlajtinec i je zagotovo bio v rodi z v novomešnikom Cipot Jurijom, dale jelenski *Srak*, gornjesinički *Cvetan Matjaš* i jürjenski *Muraj Franc*. Pri posvečenji so pač pomagali z dvorbov. Bio je to den, ki je mogoče edini primer v našoj cerkvenoj zgodovini.

Naskori za tem je bilo novomešniško slavje v Martjanci i pri Sv. Jüriji. Našiva dva novomešnika sta sledkar delovala v düšnom pastirstvi v Slov. Krajini. *Jurij Küzmič*, ki se je narodo 14. dec. 1752. na Dolnjih Slavečaj, je bio najprle postavlen za kaplana v Rábakethely i skoro nato za župnika pri Nedeli (1781—85). Bio je tüdi župnik v Vel. Dolencaj od 1785. do 1795. i v Štefanovcaj od 1795. do svoje smrti 27. febr. 1810. Bio je dekan za oršečko dekanijo. Drügi novomešnik *Cipot Jurij*, ki se je narodo l. 1755. v Mlajtincaj, je bio nastavleni za kaplana v Martjancih, gde je bio 10 mescov, nato pa kaplan v Turnišči 3 mesce i zatem župnik na Tišini od l. 1782. do 10. jun. 1824., gde je delovao kak goreči düšni pastir.

Škofova vizitacija iz l. 1778. pa je za Slovensko Krajino važna tüdi v drügom pogledi. V razgovori z Miklošom Küzmičom je škof sprevido, kak potrebne bi bile tomi slovenskomi lüdstvi slovenske knige. Škof je obečao Mikloši Küzmiči podporo pri tom deli. I že prišestno leto je Mikloš Küzmič pripravo za tisk prvo prekmursko katoličansko tiskano knigo, to so *„Sveti evangeliomi"*, ki so bili štampani l. 1780. na škofove stroške. — iz —

Boži zakon od hišnoga zakona.

1. Skupni pastirski list jugoslovenskih škofov o svestvu (zakramentu) svetega zakona.

Priprava na ženitev.

Da se zabranijo nesrečni zakoni, je potrebno, da se zaročenci prej dobro pripravijo. Pred poroko morata zaročenca dobro vedeti, da gre za zvezo, ki bo trajala vse življenje. Naj torej dobro premislita, preden si izbereta osebo, s katero bosta morala trajno živeti.

Mladenič in mladenka naj vztrajno prosita za božjo pomoč, da bosta izbrala svojega druga po krščanski razsodnosti, nikakor pa ne po slepem in nebrzdanem navalu pohotnosti, niti po želji za bogastvom ali iz kakšnega drugega neplemenitega vzroka: voditi ju mora prava ljubezen in iskrena naklonjenost do bodočega zakonskega druga. Vedno morata pred očmi imeti namene, radi katerih je Bog ustanovil zakon.

Od dobre priprave zavisi v veliki meri zakonska sreča. — Naravna zveza med zaročencema je ljubezen. To naravno ljubezen pozneje svestvo posvečuje, oplemenjuje in dvigne na višjo in popolnejšo stopnjo.

Žalostno je to, da se pogosto usodno zamenjava ljubezen z nagnjenjem, ki izvira samo iz telesnih željá: to nagnjenje je v svojem bistvu samo gola strast in sebična želja, kako ugoditi telesnemu nagonu. — Taka ljubezen, ki v resnici ni ljubezen, traja le kratko časa, kmalu se naveliča svojega zakonskega druga in išče druge predmete za svoje nerazsodne težnje.

Zakonska ljubezen mora biti povsem drugačna: biti mora globoka, da je nobeno razočaranje ne more izkoreniniti, trajna, da tekom zakona ne izgine, ampak da postaja od leta do leta močnejša.

V taki ljubezni zrastejo duše zakoncev v nerazdružljivo skupnost, v lepo in čvrsto enoto, ki je najtrdnejši temelj srečnega zakona.

Taka prava ljubezen, ki edino more prejeti božje posvečenje, ne izvira samo iz čutnega nagnenja in teženja, ampak iz medsebojnega spoštovanja.

Bog je namreč vse rodbinske odnošaje postavil na medsebojno spoštovanje: spoštuj očeta in mater... Spoštovanje je torej temelj družine, to je onega društva, ki ga je sam Bog hotel, ustanovil in pozval k sreči: to spoštovanje mora vladati v osnovni družinski celici, to je med možem in ženo.

Kako pa naj se medsebojno spoštujeta mož in žena, ki sta v času priprave za zakon drug drugega napeljavala v greh in skušala ugoditi svojim strastem!

Spoštovanje se rodi samo iz junaštva in moralne moči, ki se kaže v zatajevanju samega sebe!

Žena bo mogla iz vse duše spoštovati moža samo takrat, če ta kot zaročenec nikoli ni zahteval od nje kaj takega, kar bi bilo grešno, ako tudi on sam v svojem srcu ni dopustil, da ga osvoji grešna misel, ampak je v zaročenki spoštoval lepoto dekliške čistosti in neomadeževanosti.

(Dale.)

MISIJONSKA POROČILA

Pismo misijonara g. Geder Jožefa poslano g. Varga Jožefi, oskrbniki fare pri Sv. Jürji.

Živel Kristus Kralj!

Linchow, 12. febr. 1939.

Velečastiti g. Provizor!

Kakor Vam je gotovo znano, je vojni metež potegnil v svoj vrtinec tudi našo južno, kvantungško provinco. Razdejanje sledi razdejanju: Naše misijonsko središče je bilo že 33 krat bombardirano, tudi misijonskim napravam ni bilo prizanešeno. Naša edina katoliška srednja šola je porušena, cerkev domačih sester je zelo poškodovana, tudi vsa druga poslopja so zrahlana ino so v nevarnosti. Tudi moj majnši delokrog v Linčau je bil že trikrat deležen upoštosenja teh železnih tičev. Res nas je dosedaj čuvala posebna roka božja. Kristjani, ki so bili že večkrat v smrti nevarnosti, so vedno srečno ušli vsaki nevarnosti. Kako bo za naprej, ve sam ljubi Bog, zato se Vam priporočam v poseben memento, da ljubi Bog obvaruje vse naše kristjane, ino tudi vse naše misijonske naprave, ki so žrtve tolikih misijonskih dobrotnikov. Ob vojnem viharju je naše delo zelo ovirano, ako naravnost ni onemogočeno. Povsod podpihujejo „Rudeči" in vidijo nevarnost tam, kjer je ni. Toda katoliška Cerkev tudi v tem hudem času častno vrši svojo dolžnost. To vidi ter odobrava vsak trezno misleči Kitajec.

Danes je glavno naše delo, samaritansko delo, dobrodelnost. Pomagati bednim, lajšati gorje brez številni brezdomcem. To gorje je dan za dnem večje. Zato Vas prosim, da nas vse priporočate v molitev, da ljubi Bog prikrajša čas te velike preizkušnje. Naša šola, ki je bila vedno zelo obiskana, je danes skoraj prazna. To se pravi tu v Linchow, v mestu namreč nikdo ne mara bivati, ker se boje zračnih napadov. Naše podeželske sobe so pa tudi sedaj povsod natrpene.

Ko bi ne bila ta nesrečna vojna, bi bilo upanje, da se lahko v kratkem vidimo, toda danes tega ni mogoče določiti; ljubi Bog bo že tudi za to poskrbel, ako bo njegova sveta volja.

Vas iskreno pozdravlja v Kristusu hvaležno vdani

Joško Geder.

Veličastna proslava 1938. l. 11. sept. v Crensovcih: Narodne noše v sprevodi.

Govor dr. Antona Korošac

slovenskoj mladini v Celji na tabori MJRZ.

Predzadnjo nedelo, 14. maja, se je vršilo v Celji veliko zborovanje delegatov mladinske organizacije JRZ, šteroga se je vdeležo tüdi slovenski voditeo i predsednik senata dr. Anton Korošec, ki je bio burno pozdravleni od velike množice, šteroj je držao naslednji govor:

Mladi prijatelji!

Do Vas, mladi prijatelji iz JRZ. moram danes izpolniti dolžnost, katero mi že dalj časa nalaga vest. Do tega nisem storil, mi pač lahko odpustite zaradi tega, ker se mi po 11. decembru danes prvikrat nudi prilika, da govorim naravnost Vam, dragi mladi prijatelji. Za sijajno zmago se moramo samo Vam zahvaliti. Vaši glasovi so nam — sicer z drugimi vred — priborili zmago, da pa je bila tako velika in sijajna, je le zasluga Vaše mladostne, navdušene delavnosti. Zato pa se Vam danes zahvaljujem za Vaše veliko delo in Vam čestitam k uspehom.

S ponosom in samozavestjo lahko že dokaj časa trdimo, da je vsa mlada Slovenija v našem taboru. To so velike besede, to so ponosne besede: „Vsa mlada Slovenija je z nami!" Ali te besede so resnične! In tudi za ta uspeh se moram enkrat javno zahvaliti vsem onim stotinam in stotinam mladinskih delavcev in organizatorjev, ki skromno, tiho, vestno in skrajno požrtvovalno dan za dnevom kujejo in klešejo Vaše značaje, širijo in množijo Vaše znanje ter zidajo in stavijo z besedo in tiskom Vaše veliko, ogromno organizacijo. Mi teh delavcev niti ne vidimo, največkrat ne poznamo niti njihovih imen, ne vemo niti, v kolikih društvih delajo svoje delo, mi vidimo le njihove sijajne uspehe. Za vse to veliko delo, za te sijajne uspehe tihim in skromnim delavcem naša globoka zahvala!

Naše mladinsko delo pa uspeva predvsem zaradi tega, ker ima svojo vsebino, katera osvaja mlada srca ter jih veže v nerazdružljivo bojno vrsto.

Mi jih učimo ljubiti našo slovensko zemljo, slovensko govorico, slovensko kulturo in vero, slovenske pesmi, slovenske šege in običaje. Ne učimo jih, sovražiti, kar ni naše, kar je tuje, ampak učimo jih ljubiti svoje!

Mi jih učimo ljubiti našo jugoslovansko državo. Velika je, od Št. Ilja do Djevdjelije, lepa je v svojih gorah in ravninah, bogata v svojih gozdovih, rudah in žitnih poljih, močna je v zdravju in junaštvu svojih narodov. Jugoslavija nad vse! Niti pedi ne damo vzeti od nje, vse nam je ljubo in drago, vse je naše in nikogar drugega!

In čez to slovensko domovino in čez to jugoslovansko državo nam vlada kraljevski dom hrabrih Karadjordjevičev. Oni so naši, kri naše krvi, a mi smo njihovi, po svojih srcih in svoji ljubezni. Ako bi bila kdaj naša jugoslovanska zemlja v nevarnosti, samo kličite, hrabri Karadjordjeviči, mi smo tu!

Naši pojmi o vladarski rodbini Karadjordjevičev, naši pojmi o jugoslovanski državi in slovenski zemlji so jasni in pošteni, naše zaupanje v jugoslovansko vojsko je veliko in popolno.

Mladi kralj, mlada država, njima zvesto ob strani naša idealna mladina.

Mi zaupamo tudi v Boga, da nam bo dal svoj blagoslov za vse naše mladinske vzore.

To je naš program in mi ga danes zopet pred vsem svetom jasno in glasno izpovedujemo.

Sedaj pa še nekaj besedi o naši notranji in zunanji politiki.

Našo notranjo politiko izpolnjujeta sedaj dve osebnosti, predsednik g. Cvetkovič in voditelj Hrvatov g. dr. Maček.

Razgovarjata se o bodoči ureditvi naše jugoslovanske države. Nikdar ti razgovori niso bili tako resno in pošteno zamišljeni kakor sedaj. Te razgovore moramo spremljati z optimizmom, a ne z zlovoljnim pesimizmom. Če se tu in tam pokažejo težkoče, nas ne sme čuditi in plašiti, saj se v nekaj dneh ta ogromni kompleks najtežjih vprašanj ne da rešiti, ki ga skozi 20 let ni bilo moči načeti. Spremljamo te važne dogodke z dobrimi željami in upajmo, da bodo na vse zadnje le ugodno uspeli v korist vse naše države.

Glede naše gospodarske politike, sem zadnji ponedeljek govoril v Ljubljani na občnem zboru Zadružne zveze. Rekel sem, da se gospodarske razmere v državi razvijajo tako, da nam ni treba črno gledati v bodočnost. Razvoj naših gospodarskih razmer je zdrav in trden.

Da pa je važnost mnogih notranjepolitičnih vprašanj stopila sedaj med razgovori o sporazumu nekoliko v ozadje, je samo po sebi umevno. Saj je jasno, da bodo v primeru, da se sporazum posreči, marsikatera notranjepolitična vprašanja dobila drugo smer in drugo rešitev.

Ni pa nobenega povoda misliti, da bo glede organizacije Jugoslovanske Radikalne Zajednice nastopila kaka sprememba. Že dosedanji njen razvoj je pokazal, da je našla v vseh banovinah mnogo odmeva in da je ljudstvu in državi prinesla samo koristi. Zato je želja nas vseh, da se stranka še bolj razširi, tesneje organizira in razvija živahno delovanje v vseh delih naše države.

Slika zunanje politike pa se v naših dneh tako hitro spreminja kakor slike v kalejdoskopu. Samo da te slike niso vse tako lepe kakor v kalejdoskopih. Kar je danes v zunanji politiki dejstvo, je jutri že spremenjeno. Lahko pa zaznamujemo tudi pozitivne stvari trajne vrednosti. Mi vsi se veselimo krasnega sprejema, katerega je italijanski narod priredil naši visoki knežji dvojici, Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu in Nj. Vis. kneginji Olgi. Vsi se veselimo tudi izjav, simpatij in prijateljstva od odločujočih italijanskih političnih faktorjev, kakor smo se nedavno veselili sličnih izjav iz Berlina.

Kar pa se tiče splošnega zunanjepolitičnega položaja v Evropi in v svetu, pa mislimo, da je nevarnost za vojno že minila in prosimo ljudstvo samo, da se ne da vznemirjati in razburjati od ljudi, ki nič ne vedo ali pa mu ne želijo nič dobrega.

Posebno jih prosimo, da ne nasedajo komunistom, katerih največja taktika je, da se delajo sedaj spet strašno domoljubne in nacionalne, samo, da bi prišli z dobro in pošteno mladino skupaj ter jo zunanjepolitično usmerili na pota, ki naj od vseh strani vodijo do njihovega vzora: do vojske in končno do svetovne revolucije.

Tako mislim, da sem govoril o vsem, kar bi Vas moglo zanimati. Samo eno še Vam moram povedati, in zaradi tega sem prav za prav prišel v Celje, namreč, da Vas, mladi prijatelji iz JRZ, v imenu stranke najlepše pozdravljam! Ostanimo zvesti vzorom dr. Kreka in pa dr. Jegliča!

Nedela

po Vüzmi šesta.

Pravo je Jezuš vučenikom svojim: Či što mene lübi, bode rejč mojo zdržavao; i moj oča bo lübo njega i k njemi bova prišla i pri njem prebivala; ki ne lübi mené, moje rejči ne zdržava. I rejč, štero ste čüli, nej je moja, nego Oče, ki je mene poslao. Eta sam vam povedao, gda sam bio pri vas. Oveseliteo sv. Düh pa, šteroga pošle Oča v mojem imeni, vas bo včio vsa i prinašao de vam na pamet vsa, štera koli sam vam povedao. Mir vam ostavlam, svoj mir vam dam; nej kakiga svejt dava, jaz vam ga dam. Vaše srce naj se ne burka, niti se ne boji. Čüli ste, ka sam vam pravo: odhajam i pá pridem k vam. Da bi lübili mene, radüvali bi se zaistino, zato ka idem k Oči, ar je Oča vekši od mene. I zdaj sam vám povedao, prle kak se zgodi, da bote vervali, gda bode včinjeno. Že ne bom dosta gučao z vami, ar je prišo poglavnik etoga svejta i pri meni toti nikaj nema, nego naj svet spozna, ka lübim Očo i da tak činim, kak je meni zapovedao Oča. (Jan. 14. 23—31.)

*

Lübezen je nekše prijatelstvo med Bogom i človekom. Prijatelstvo je pa tista lübezen, ki prijateli ščе dobro, ne kak prijatelstvo med trgovcom pa odjemalcom. Trgovec poštüje küpca pa njemi je prijateo, a samo zato, ar ma od toga dobiček. Pravo prijatelstvo je med očom i decov. Oča zaistino ščе dobro svojoj deci. Pri tom ne išče plačila od njih.

Pravo prijatelstvo je tam, gde je lübezen medsebojna i gde se prijatelstvo naslanja na medsebojna prijatelska dela i žrtve. Bog nam davle večno zveličanje i na tom leži prijatelstvo med Bogom i človekom.

Človek, ki Boga lübi pa njemi je prijateo, bo bože reči spunjavao. Ta lübezen je najpopolnejša jakost, ar ma Boga na najpopolnejši način za svoj predmet.

Vera verje v Boga, ar je v Bogi večna istina, vüpanje vüpa, ar pričaküje od Boga vse dobro, lübezen pa lübi Boga, da v njem ostane i zato je ona vekša, kak vera ali vüpanje.

Lübezen spremeni lübečega v lüblenoga, tak, da lübeči lübi samo tisto, ka lübi njegov prijateo. Gda človek s pomočjov bože milosti zagori od takše lübezni do Boga, odpüščeni so njemi grehi, kak je bilo grešnici v evangeliji odpüščenih dosta grehov, „ar je jako lübila."

Zato pravi Zveličar, da bo Oča nebeski lübo tistoga, ki lübi Jezuša. „K njemi bova prišla i v njem prebivala." Bog je vsešerom nazoči, a inači v nebi, inači v pekli, inači v naravi po sveti pa inači po svojoj milosti v svojih izbranih düšah. V teh je tak nazoči, da davle njihovim düšam nadnaravno življenje vere, vüpanja i lübezni. Davle tem düšam jakosti i dare, ki jih potrebüje človek, da dosegne večno zveličanje. Kak düša oživla telo, štero bi inači bilo mrtvo, tak milost boža oživla düšo za večnost.

„Mir vam zapüstim, svoj mir vam dam," je pravo Zveličar. Ka pa je te mir? Vsaki si žele mir, ar vsako srce hrepeni po svojem cili i žele, da bi se odstranilo, ka ga na poti do cila zadržavle. Zadržávle nas pa nasprotüjoča žela, bodisi naša ali pa žela drügoga človeka. To nasprotstvo se odstranüje po miri.

Vsaki si žele mirno doseči cio, zato si vsaki žele mira. Zveličar pa nam davle svoj mir, ar v srci po njegovoj milosti henja nemir, svaja. Meso ne žele več proti dühi, ar nam njegova milost davle moč, da vse premagamo, če trbe, še vsa nasprotstva sveta.

Razgled po katoličanskom sveti.

Vatikansko mesto. Na svetek Kristušovoga vnebohoda je sv. Oča Pij XII. obiakao bazilko sv. Ivana Lateranskoga. Za te obisk so bili podani posebni obredni predpisi. Sv. Oča je sprijao klüče bazilike, zatem poklon dühovščine i nato slüžo sv. mešo. Po končanoj božoj službi je sv. Oča podelo pred glavnimi dverami bazilike zbranoj vnožini svoj blagoslov. — Kda sta Nj. Kral. Vis. knez - namestnik Paveo i kneginja Olga bila sprejetiva v audijenco pri sv. Oči, je sv. Oča darüvao kneginji Olgi umetniško izdelano malo podobo Bl. Device Marije z Detetom Jezušom, kneza — namestnika Pavla pa je odlikovao z redom zlate ostroge.

Nemčija. *Razmerje verozpovedi v Nemčiji.* V Nemčiji je 43 i pol miljona protestantov (50%) 37 i pol miljona katoličanov (43%) 900.000 različnih krščanskih ločin, 750.000 židovov i 4 miljone 350.000 takših. ki se priznavajo za „brezverne",

V Grazi je ukinjena bogoslovska fakulteta na vseučilišči i to zavolo toga, ar ma premalo slüšatelov.

V Godesbergi so zaprli jezuitski kolegij, ki je zadnje čase meo okoli 500 gojencov, ki so hodili v različne državne šole. Oblasti so odredile, da se imanje izroči mestnoj občini.

Madžarska. *Stopo je v valavo novi zakon za židove.* Glavne točke zakona so: 1. odrejenje, što je židov. 2. Sodelüvanje židovov v gospodarstvi. 3. Časovna izvršitev. Židov je vsaki, šteroga predniki so od dedekov nazaj hebrejskoga pokolenja. Sodelüvanje židovov v gospodarstvi je znižano na 6%, samo v trgovini se jim püsti 12%. Židovi so izključeni iz vseh državnih služb, nemrejo včiti v šolaj, nemrejo zavzemati odgovornih mest. Volilno pravico majo samo tisti židovi, šterih predniki so bili že pred 1867. na Madžarskom. Te zakon se mora izvesti do konca 1943. l.

Španija. *Zgodba prtlage bivšega rdečega ministra del Vaya.* Kda se je z Le-Havre vkrcavao na ladjo Del Vaya, bivši minister rdeče vlade za zvünešnje posle v Španiji, da bi odpotüvao v New York, je francoska policija postala posebno pozorna na njegove vnoge velke kufre, na štera je bilo napisano: „diplomatska prtlaga". Ar je pa bilo preveč teh kufrov, je policija odprla. Najšla je ogromno vnožino zlatnine, cerkvenih posod, kelihov i križov, štere je del Vaya pobrao po španskij cerkvaj i što odnesti v Ameriko. Vrednost toga zaplenjenoga zlata cenijo na 100 miljonov dinarov.

Sv. meša v Madridi na Vüzem. 150.000 lüdi je bilo navzočih na Vüzem pri sv. meši, ki se je vršila v Madridi pod milim nebom. Slüžo jo je madridski nadškof Porte Alcala. Navzoči so bile vojaške i mestne oblasti. To je bio njihov slovesni Te Deum za dobleno zmago i mir.

Združene Države. *Napredek katoličanov v preminočem letu.* Število katoličanov je v preminočem leti naraslo za 240.000. Število spreobrnjencov je naraslo na 65.000. Cela Amerika ma 19 nadškofij, 96 škofij i 35.000 dühovnikov. V srednjij šolaj, ki so pod cerkvenov upravov, se šola prek 442.000 vučencov. Te številke pokažejo razveselivo dejstvo, da Cerkev v Združenij Državaj raste den za dnevom.

List „Catholi Worker" (Katoličanski delavec) izhaja v New Yorki v 120.000 izvodaj i v Chicagi v 15.000 izvodaj na mesec. Te list podpira iz svojega čistoga dohodka delavce. Za časa štrajka v newyorškom pristanišči je list zdržavao dnevno na stotine lüdi. Delavci so po končanom štrajki obečali, da bodo svoj list razširili v vsa pristanišča.

950 letnica pokristjajenja ruskoga naroda. Dnestjeden se je slüžila v Rimi v cerkvi sv. Petra prvič sv. meša po shodnom obredi, v slovanskom jeziki. Slüžila se je na spomin, ka se je pred 950. leti dao krstiti vladar Rusov sv. Vladimir, ki je pripelao v krilo kat. Cerkve svoje podanike. Sv. Oča so pri toj priliki poslali genlivo pismo kardinali, ki nosi skrb za katoličane shodnoga obreda i v njem iz srca želeli ruskomi narodi versko sloboščino.

Sveti Oča za mir sveta. Poleg molitve, štero so sv. Oča predpisali za mesec maj, da se prosi Marijo, kralico mirü, za blaženi mir, se sv. Oči tüdi po diplomatskoj poti potegüjejo za mir. Tak so poslali v Nemčijo, Anglijo. Francijo, Ameriko i na Polsko pisma državnikom, v šterih te s Kristušovov lübeznostjov prosijo, naj višeča pitanja rešijo z pogajanji, nikdar pa ne z bojnov.

Sestanki v Franciji.

28. maj: Paris, 71 bis boulevard Voltaire, cerkev sv. Ambrozija, métro Richard Lenoir, ob 10 h točno slovesna maša s slovensko in francosko pridigo; popoldne večernice (pete Marijine litanije). Spovedovanje od ranega jutra naprej. Kateri nikakor ne bi mogli priti to nedeljo, za te bo prilika za spoved naslednji dan 29. maja v isti cerkvi.

4. junij: Issoudun (Indre); prilika za spoved že prejšnji dan zvečer. Za skupni obed se javite na naslov: Ivan Hamer, Yougoslave, route de Bourges, Issoudun.

5. junij: Vineuil (Indre).

Parada v Madridi.

Maja 19. je vkorakao Franco slovesno v Madrid. Z nepopisnim navdüšenjom ga je sprejeo narod. Pri paradi je sodelüvalo 250 jezero vojakov, 400 štükov i 600 tankov. Talijanskih vojakov je bilo 17 jezer, nemških pa 7000.

Veličastna proslova 1938. l. 11. sept. v Črensovcih: Milostlivi g. dr. Cukala nesejo Najsvetejše, da blagoslovijo nad 20,000 broječo vnožino.

Zahvala izseljencem.

Škofijski odbor za novo bogoslovnico v Mariboru je poslal izseljenskemu duhovniku g. Camplin-u pismo, v katerem se njemu in izseljencem zahvaljuje za dar „ene tretjine temeljnega kamna, to je Din. 343·75", kar so darovali izseljenci zbrani na sestanku 19. aprila v Ourville en Caux (Seine infre). Vpisani smo „v Zlato knjigo kn. šk. bogoslovnega semenišča" in postali „dobrotnik nove bogoslovnice"; že v sedanji stari kakor v bodoči novi bogoslovnici se bo molilo k Očetu usmiljenja in Bogu vse tolažbe, da obilo blagoslovi nas in naše delo. Posebej naroča na najprimernejši način sporočiti zahvalo vsem blagim darovalcem. Povejte jim, da nas je njihov dar ganil, ker so iz težko prisluženega denarja namenili še prispevek za novo bogoslovnico.

Zahala visokega naslova nam je pobuda za nove darove. Camplin.

Tajna pogajanja med Francijov i Italijov.

V vatikanskoj knižnici so se začela tajna pogajanja med Francijov i Italijov. Francija samo pod tem pogojom privoli na pogajanje, da se od nje ne zahteva, da bi mogla kakšo pokrajino odstopiti. Italija je na to pristala i zahteva za sebe samo priznanje gotovih pravic v Afriki.

Vojaška zveza med Francijov i Türčijov.

Sklenola se je vojaška zveza med Francijov i Türčijov. Francija je zavolo mira odstopila Türčiji pokrajino Aleksandretto v Ažiji, kde prebivajo Türki. S tov zvezov je zaključena vojaška trozveza med Anglijov, Francijov i Türčijov. S tov zvezov je Angležom i Fracozom odprta pot od Sredozemskoga morja do Čarnoga i tak do Donave. Türki zovejo Aleksandretto po svojem jeziki za Hataj.

Matija Balažic:

Na križopotji življenja.

II.

Drügi den je bila nedela. Čisto, rosnato jütro se je kazalo i obetao se je lepi den. Megla je ščе ležala na njivaj, rosa se je blesketala po trataj pa senožetaj, dokeč jo ne sunce pomali vse popilo.

Od vseh krajov so se oglašali zvonovje pa zvonili kak da bi vgonjavali, šteri bi lepše zaspevao v svojoj fari Bogi na čast, lüdem pa za opomin. Žmetni glasi kak delešnja grmlajica, so se križali v zraki iz velke, visike cerkve Sv. Križa, s tenkim glasom sta pribežala za njimi glasa od cerkve Srca Jezušovoga i klenkala kak da bi brečala dva vrabla. Z lepimi, čistimi glasi sta se oglasila oba prečna zvona i tak lepo donela v tiho, prebüjajoče se nedelsko jütro, da se je zmehčálo srce tüdi trdim mlinarom pa ribičom, da so za hip poslühnoli.

Janček se je na štalaj prebüdo, se nekelko pretegno, nato pa skočo na noge, se prekrižao i priporočo božemi pa Marijinomi varstvi. Stepeo je seno s sebe, si s prstami popravo vlase i stopo po lestvici nakla. Pojdočki je stopó v štalo, gde je oča česao krave, zmes pa so njegova vüsta šepetale tiho jütrašnjo molitev.

Pogledno je skoz dveri.

„Te nesnage so se mi vse skališale, da je morem prati, takše nemrem gnati na pašo", se je zgledno oča proti dveram, gda je Janček zasenčao vhod.

„Najhitrej jim preveč polagate."

„Misliš, da ti ščéjo kaj jesti. Samo prebirajo si v jaslaj. Ve v zimi vse to herbüdje rade pojejo", je pretrgao oča svojo molitev.

Janček je sô, da ga nebi duže mešao v molitvi. V hiži je mati postilala i nosila jupe v klet pa büdila deco. Inda se je znala kregati nad njimi: „Tak, zdaj bi spali, večer vas pa ne moči spraviti spat!" Deca so z nevoljov stanjüvala, se vsedala i stiskavala k peči, kak da bi iskala toplino pri njoj. Gnjes je pa ne trbelo büditi. Kak bi pa naj spali, gda so stric doma. Inda so znali že zaran bréčati, gnjes pa je Agica, najstarejša med njimi, sama od sebe vse po rendi prekrižala. Mati je kühala, nosila svinjam ščavo*, nato se paščila dojit i pojdočki ščе vrgla kukarco kokošam. Bila je sama. Vse delo okoli doma pa v künji je visilo na njoj. Jančekov brat Ferko, ki je bio doma oženjeni, pa njegova žena, sta bila v Franciji. Dečaka sta pa ostala doma pri materi i tak se je mogla sama z decov mantrati.

Janček je razporedo deco. Najprlé se je mogeo mujti Vanek, šteri se vsikdar najbole bojo za svoje grinte, nato Tinek, ki si namače rad samo nos, pa Joško, šteri rad dremle z rokami v krnički.

Tak so se pomali vsi oblekli za mešo.

Po cesti pa po konikaj so lüdje, svetešnje oblečeni, pomali prihajali k cerkvi. Moški so pomali koračili* i se po navadi zbirali pod gostanami pa lipov, si prižigali cigaretline, nakladali pipe i si kaj važnoga pogučavali.

Najprlé je prišeo kovač, dober veški kovač. Ovači je bio vsakši den ves čaren od dima, praha pa saj. Ali da bi ga vidili gjnes v nedelo! Scela oprana glava v večih vodaj, da so bila lica vsa repéča. Roké oprane, vlasovje počesani. Kovač, šteri je stao vsakši den kre ognja, delaven den ves zamazani, zvün nedele pa svetkov. I zdaj je prišeo v cerkev, da poslüša božo reč, reč Boga svojih dedekov. Prišeo je iz pobožnosti, nekelko pa tüdi zato, da pride tam z rodbinov pa prijateli vküp. Tam se z vsemi sreča. Nazadnje pa mogoče tüdi zato, ar je den tak dugi brezi hamra i brezi klešč v rokaj. Po navadi je prišô edno vöro pred mešov, se pri hodi nekelko pozibavao. Možaki so se radi nabirali okoli njega, ar je rad na šörko pripovedavao svoje dogodbe.

Ženske so se nabirale pred cerkvenimi dverami. Klepetasti ženski jeziki so se nevtrüdno sükali pa rešetavali dogodke preminočega tjedna.

Mladi svet pa ne mogeo stati na mesti, šetao se je proti cintori zvüna vesi. Lepo je. Idejo v čuporaj, prek po cesti pa si glasno pogučavlejo i zmes smejéjo. Dekline pa idejo s svionimi robci na glavi, molitvene knige v rokaj, beli robček i rožo v njem. Gda se dekline mujejo, počešejo i si ščе mogoče denejo rožo na prsa, jim lica cvetéjo, kak rože, i oči sijajo kak kresnice. Tem deklinam pokajo obrazi kak zrela jabuka i nikaj ne marajo, če jejo večkrat sühi krüh, repo, zelje pa krumple, pa se denok bole veselo pa zadovolno počütijo kak gospodičine z mesta, štere majo vsakši den za obed piščance pa si mažejo i posipavlejo obraze z nekšov melov, kak da bi prišle iz mlina. (Dale.)

*) Pomije

*) Stopali.

Glasi iz Slovenske Krajine.

Občni zbor Hranilnice i posojilnice v Črensovcih. Vršo se je dnes tjeden. Staro načelstvo je znova zvoljeno, nadzorstvo je dobilo dve novivi kotrigi: Bedrnjak Janoša z D. Bistrice i Ivko Ignaca z G. Bistrice mesto pokojnoga Jakšič Ivana. Med poročilom predsednika je tüdi omenjeno, *da je posojilnica v šestih letaj gospodarske stiske izplačala šest milijonov din. starih vlog*, to je skoro že dve tretjini. *Promet se je v zadnjem leti podigno za pet milijon dinarov.*

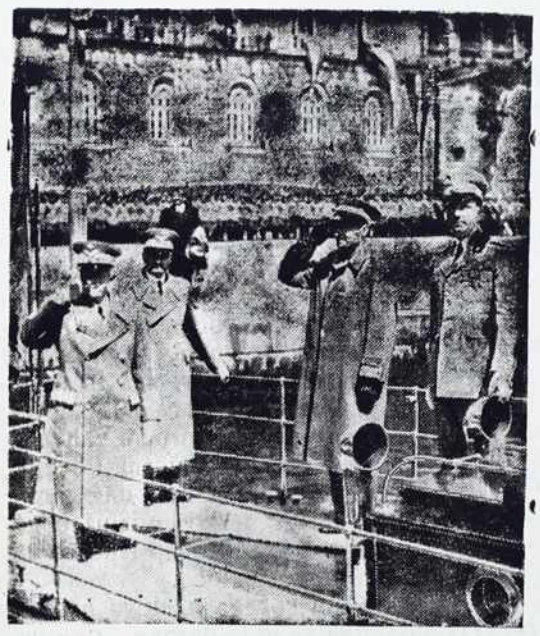

Knez-namestnik, taljanski casar Viktor Emanuel i prestolonaslednik princ Umberto odhajajo na pomorske vaje vojnoga brodovja.

Melinci. Naša šolska mladina je na Vnebohod Gospodov nastopila na šolskom odri z igrov: „Krojaček junaček". Deca je igro jako lepo zvršila. Čisti dohodki so določeni za siromaško deco.

Hotiza. Zelko r. Horvat Marija, dovica, odpotüjejo na polleta v Francijo k svojoj hčeri, Katici, na obisk, ki je lani tam vzela ednoga bogatoga francozkoga mladenca za moža. Naša mala Hotiza kak daleč ma že zveze.

Volitve odbora v tretjeredniško sküpščino v Črensovcih so se vršile dnes tjeden. Zvoljeni so za Črensovce: Kocet Ivan, Kolenko Verona, za Žižke: Koštric Jožef, Žižek Kata, za Trnje: Kozlar Matjaš, Čurič Treza D. Bistrico: Godina Marija, za Sr. Bistrico: Ivko Ana, za G. Bistrico: Peterka Verona, za M. i V. Polano: Gerič Štefan, Horvat Ana, za dühovnijo Hotizo: Ftičar Kata, za faro Lendavo: Levačič Katica z Čentibe, za faro Turnišče: Kolenc Geta i Ferenčak Jožef, oba z Gomilic. Za knižičara je zvoljen Fratar Štefan z Žižkov, za blagajnika: Hanc Štefan z Črensovec. Tretjerednišká sküpščnina šte okroglo 700 kotrig.

Materinski den v Žižkih. Nekaj lepoga so pripredila č. šolske sestre z šolskov decov dnes tjeden v nabito punoj šolskoj dvorani. Deklamacije, pesmi, prizori, igra, rajalni pohodi, vse je bilo srčkano, dovršeno i vse je dihalo odkrito, neprisiljeno lübezen, ki jo je deca dužna svojim starišom. Genliv je bio angelček, ki je knigo prineso z nebes, v štero so zapisana nešteta teška dela materinske lübezni. Te angelček je bila šolo neobvezna deklička ravno te den zakopanoga Žerdin Martina. Jako poučni je bio prizor, gda sta sinček i hčerka poslala materi račun. naj njima plača, ka sta drva nosila, maloga bračeka zibela, ka sta vodo nosila, ka je ona posodo prala. Mati njima je odgovorila pismeno, v šterom je naštela vse dnevne i nočne trüde za njeva, štera je prenesla brezplačno, z lübezni do njeva. Pismo sta prečtela, se razjokala i mater prosila odpüščenja. Njima je odpüstila i prosila, naj sta zahvalniva te, gda ona *stara* postane i več ne de mogla delati. Krasno je uspela igra „Pavelčkova piščalka". Z žveglov je Pavelček prizvao vile, štere so ga postavile za krala, če pozabi na mater. Postao jo krao, a nese čüto dobro, nazaj je šteo biti pastir, ar brez matere ne mogo živeti. Hvalevredno je, ka so dekle med odmorom Marijine pesmi spevale.

Lendaya. Cerkveni odbor je zvolo na mesto kantora g. Dominko Ivana, ki je pobegno na Madjarsko, staroga kantora, g. Szép Janoša za kantora lendavske fare.

Turnišče. Pod vodstvom g. dekana Jeriča smo na seji določili, da naročimo orgole za našo lepo cerkev pri tvrdki Jenko v Št. Vidi pri Ljubljani. Orgole bodo koštale 105.000 dinarov. Plačanoga je že okoli 90 jezero dinarov. K leti na Vüzem se prvič oglasijo nove orgole v našoj cerkvi. — Pripravlamo se na zidavo prosvetne dvorane, kamen je navožen že. — Elektrika pa pride k leti na vrsto, dobimo jo z Beltinec.

Novine so narasle meseca maja za komadov: 18 v Franciji, 28 v Nemčiji, 1 v Tešanovcih, 1 v Vančavesi, 1 na Gor. Bistrici, 1 pri Gradi, 1 v Trnji, 1 v Srdici, 1 v Maribori, 1 v Četinji, 1 v Prosečkoj vesi, 1 v Zemuni, 1 v Banati, 1 v Angliji, 1 v Beogradi, 2 v Bakovcih. Sküpno za 61 komadov. Odpadnole so za komadov: 1 v Vidoncih, 1 v Trnji, 3 na Pertoči, 1 v Zagrebi, 1 v Odrancih, 1 na Ivancih, 2 v Franciji, 1 na G. Bistrici, 1 v Tešanovcih, 2 v Vančavesi, 2 v Kobilji, 1 v Matjašovcih, 1 v Prosečkoj vesi. Sküpno za 19 komadov. Čisti narastek 42 komadov. —

Iz srca se zahvalimo častivrednima slugama Antoni Martini Slomšeki i Frideriki Baragi za pomoč. Prosimo jiva, naj napunita s svojim dühom slovenski narod, njegove liste i je razsirita. Sv. Ciril i Metod naj njima sprosita čast oltara, bodi naša stanovitna molitev.

Pertoča. V dobi preseljevanja živemo. Skoro de tak, ka že sosed soseda nede poznao, tak malo vküpživeta. Vnogo jih je letos odišlo v Nemčijo, vnogi bi pa šče radi šli, pa zavolo raznih neprilik so nej mogli priti v red; nešterni so doma ostali, ar so se naj znali tak mititi, kak nikaki, ki so z penezi podküpovali razne agente. Tak se guči med lüdstvom, mi to ne trdimo i ne verjemo, dokeč se z imeni ne dokaže. Drügi so pali za volo betega na očaj mogli doma ostati. Tak je ostalo dosta siromakov doma. Bogaci so pa odišli, ka do šče bole bogati. Obžalüvanja vredno pa je, ka se na siromaka nika bole ne gleda. Tak so ostali doma cigani, šteri so vsako leto šli za služom. Iz koj naj te siromak žive? Če kradne, te ga višiša oblast kaznüje, dela i zaslužka se njim pa ne da. Tak vnogi zdihavlejo v našoj občini, ka morajo zavolo bogatij doma ostati i skoro stradati. — Tüdi v tom pogledi bi se moglo na pravičnejši način iti na roko našemi narodi. Ustanovila se je nekša Zveza poledelskih delavcov; sklenolo se je, ka bogati ne do šli v Nemčijo. I što je zdaj šou? Lehko na prste preštem vse siromake, šteri so prišli na vrsto za Nemčijo. Za ništerne so se poskrbeli naš dober gospod plevanoš i šče zato so mogli čüti ošpotavanje, ar so bogatij nej šteli zeti gori. V javnosti se nas sumniči i ma za puntare. Nej smo nikši uporniki; samo to bi radi, ka bi se nas siromake ta püstilo delat, ka so nam spravili naš voditeo Dr. Korešec. Oni so se brigali za nas siromake.

Kuzma. Pri nekoj priliki nam je že bilo od poštne direkcije obečano, ka de se nam delila pošta vsakši den. Tüdi smo napravili že prošnjo na poštno direkcijo. Prosimo šče ednok, ka se upošteva naša prošnja. Dobili smo svojega dühovnika, en urad več. Tak je otežkočeno točno uradovanje i dnevnoga časopisja ne dobimo pravočasno. Apeliramo na poštno direkcijo, ka nas poslühne.

V Rim so odromali v pondelek preč. godspodje: Bakan Števan, lendavski, Haoko Jožef, bogojanski plebanoš i Jerič Mihal, dühovnik z Kuzme. Dober Bog naj blagoslovi njihovo romanje v obilnosti, da cela Slovenska Krajina dobi po njihovom romanji vsestransko pomoč.

Dar Kmečke hranilnice i posojilnice v Lendavi. Darüvala je za Dom sv. Frančiška 200 Din., za misijon g. Kereca 100 Din. i na podporo Novin 100 Din. Penez na misijon taki odposlani. Bog povrni.

Gornja Lendava. Že smo v tretjem leti od tistoga časa, kak je na banovinskoj cesti tak zvanom serpentini, plaz stavo cestni promet i to tak, da sploj več banovinska cesta nej sposobna za autopromet. Što je zakrivo to nesrečo, smo lansko leto povedali. To je zakrivilo tükajšnje veleposestvo s tem, ka je dalo kre te ceste iztrebiti šumo z korenjom vred. Ne vemo, če bi to napravo kakši menši kmet, jeli nebi mogo na svoje stroške te del banovinske ceste nazaj napriviti? To zato pitamo, ar če si kmet misli napraviti malo ograjo kre banovinske ceste, mora zato prositi dovolenje od cestnoga odbora. Tü pa, ka se je strebo les s korenjom vred i se s tem povzročila ta velika nesreča, ne vemo jeli se pita za odgovornost, ali ne? Znano, nam je, da je že lansko leto cestni odbor meo v svojem proračuni 40.000 din. za to delo i v letošnjem proračuni je palik 20.000 din. To bi bilo 60.000 din. Mislimo, da bi se s te šume že nekaj dalo napraviti, če več nej, teliko že, da cestni promet ne bi bio zadržani. Gospodje! Morete si misliti, keliko trpi pri tom občina, kajti vsakši se ogible G. Lendave zavolo te banovinske ceste. Nikaj se čüje, da bi naj bila ta cesta preložena, ar na starom mesti ne bo mela stalnošče. Pitamo se, što je pa zakrivo, da ne bo mela stalnošče? Pa če rejsan se misli preložiti, zakaj se to v treh letaj že ne zgodilo? Naj se nam da tisti penez od cestnoga odbora nazaj, šteroga smo že v dvema letoma plačali po proračuni, pa bomo si sami pomagali. To že presega vse meje i več nej mogoče poslüšati kritike od tühincov, ki esi prihajajo.

Knez namestnik Paveo i Mussolini na admiralskoj ladji „Trieste".

D. Bistrica. *Pitamo oblast, ka pove na to.* Mi mamo šolo. Naša mala ves je postavila lepo hišo. Mamo stanovanje za vučitela, Pitamo oblast, zakaj ne stanüjeta vučitela v stanovanji šolskom? Mi bi radi poznali naše vučitelstvo, pa nam je ne mogoče, stanüje v Črensovcih, šolske sobe so pa prazne.

Grad. Človek že ne ve, kak bi naj zadovolo dnešnjo mladino. Dobra je. V nikakšem pogledi šče preveč goreča. Človek se skoro ne vüpa pokazati na cesti. Stavla te mlado i staro i pita, kda mo te zidali prosvetni dom. Ve nam pa že tak dugo obečavlete. Iz tej pitanj i nepotrplivnosti se samo vidi to, kak je potreben našemi kraji dom, kde bi se naša mladina čütila kak doma. V narodi je tak močna vola, ka bi velke žrtve doprineso k tomi deli; delao bi den za dnevom kšenki, samo če bi meli telko penez, ka bi lehko plačali vse, ka trbej coj küpiti. Obračamo se s prošnjov na gospoda bana, naj nam pomagajo. Naj bodo osvedočeni, ka de narod tem bole narodno zaveden, kem bole de prosvetno naobražen. Če je zdrava ena celica, je velko vüpanje, ka je cela satnica zdrava. Či se naša mladina v malih armadaj versko i narodno vzgaja, bo tüdi cejla država mejla zdrav, krepek i veren rod.

Nagla smrt vojaka. Lepoga Marijinoga meseca 1. maja je mro pri vojakaj v Črnoj gori v mesti Plevji Ferenčak Jožef od Lipe, star 24 let. Zapüšča mlado dovico. Naj njemi bo lehka zemla, v šteroj počivle daleč od doma. Njegovoj düši pa naj bo Srce Jezušovo smileno. Mladoj dovici izražamo naše sožalje.

Knez namestnik Paveo i kneginja Olga s papovim državnim tajnikom kardinalom Maglionom v Vatikani.

Črensovci. *Strelski družini Črensovci i G. Bistrica* mata skupno otvoritev letnoga strelanja v nedelo dne 28. maja 1938 Začetek ob 2 vüri popoldne na strelišči na Srednjoj Bistrici. Vse člane i prijatele strelskoga športa vlüdno vabi odbor.

Pozdrav delavcov iz Sokolovaca. Prečastiti g. urednik! Prav srčno vas pozdravlamo i vam želemo od Bl. D. Marije lübo zdravje, da bi še duga leta vrejüvali naše krščanske liste. Pozdravlamo tüdi celo bogojansko faro, posebno našo rojstno ves Filovce, štere veselja pri posvetitvi kapale bi se preveč rade vdeležile. Pozdravlamo prav srčno svoje stariše, brate, sestre, rod i znance pa vsem želemo: Bog vas živi, Bog vas živi! Zahvalimo se našemi paleri Kovač Antoni z Strehovec za vso skrb, štero nosijo za nas i za lepo pobožnost, da vsaki večer skupno molimo rožni venec i litanije Matere Bože: Zelenko Barica, Žban Anica, Rožman Klarica i Terezija, *z Filovec*, Lütar Klarica, Kološa Barica, *z Bogojine*, Adamič Anica i Marija, Kovač Kamil, *z Strehovec*. — Gospoda urednika i celo črensovsko faro pa svoje domače lepo pozdravla sezonska küharica Antolin Rozalija, z *Črensovec*.

Dari za misijon mons. Kereca na Kitajskom. Lani i letos je gospodična Abram Marija nabirala milodare za misijon našega misijonara monsignora Kerec Jožefa na Kitajskom i so posamezne fare darüvale sledeče zneske leta 1938 v Din.: Sv. Sebešćan 1.060, Grad-G. Lendava 2.000, Sv. Jurij 500, Sv. Helena 300, Cankova 300, Tišina 500, M. Sobota 1.500; leta 1939: M. Sobota 1.700, Beltinci 850, Črensovci 800, Polana 520, Turnišče 1.600, Hotiza 450, D. Lendava 1.670, Dobrovnik 1.300, Bogojina 1.500, Martjanci 670, Kobilje 270. Skupno 17.100 Din. — Penez poslan Misijonskoj družbi v Groblje, da ga pošlje g. Kereci. Vsem dobrosrčnim darovnikom, ki so tak lepe zneske darüvali za misijon mons. Kereca, se njegovi domači v njegovem imeni najprisrčnej zahvalüjejo. Bog plačaj vsem!

Za dijakona je posvečeni č. g. Antolin Auguštin, misijonar na Japonskom. Doma je z Beltinec Prvo sv. mešo bo slüžo k leti.

Izpred okrožnoga sodišča v M. Soboti. Zrinski Ana, žena bančnega sluge v Murski Soboti, Šolska ulica 37, je bila obsojena na 3 mesece zapora, ker je dne 19. jan. 1939. na dvorišču Novaka Franca v Murski Soboti oddala iz razdalje 8 m strel iz lovske puške v smeri proti Novak Elizabeti, ki je držala v naročju 11-letnega otroka.

Hozjan Štefan, posestnik na Moti št. 60, in Zver Ladislav, delavec na Moti, ki sta se dne 6. novembra 1938. ob priliki neke gostije v gostilni Rajh Katarine v Moti, začela prepirati in pretepati najprej v gostilni, nato pa še na cesti pred gostilno, kjer sta se medsebojno obdelavala z noži, sta bila obsojeniva prvi na 1 leto in 6 mesecev strogega zapora, drugi pa na 3 mesece zapora. Hozjan je prijavil zoper sodbo revizijo in priziv, dočim je Zver kazen sprejel.

Klemenčič Ana, polj. v Moravcih št. 99 je bila obsojena na 2 meseca strogega zapora, ker je kot priča, ki ni prisegla, na razpravi dne 15. XII. 1938. pred okrajnim sodiščem v Ljutomeru lažno pričala. Kazen je pogojna in se bo odredila njena izvršitev le v slučaju, ako bo obsojenka v teku 2 let vnovič kaznovana.

Na 20 dni strogega zapora in 300·— Din. denarne kazni je bil obsojen Štof Jožef, trgovec v Ocinju št. 44, radi prestopka zoper čast, ker je dne 27. II. 1939. v občinski pisarni v Rogaševcih izrekel o žandarmerijskem nanaredniku Sagadinu Josipu neresnično trditev s tem, da je izjavil, da mu je isti snel napisano tablo raz njegovo branjarijo in jo vrgel na tla, z njim pa ravnal kot z najhujšim hudodelcem.

LJUBLJANSKI VELESEJEM 3.—12. junija 1939. Polovična voznina na železnici. 600 razstavljalcev iz 12 držav. Krasna darila za obiskovalce velesejma (Batjel Ljubljana), 1 peč Lutz (Rupena-Lutz, Ljubljana VII.), 2 preprogi (Moderni dekor, Zagreb), 1 vrtna garnitura (Remec—Co, Duplica), 1 vrtna garnitura (Učakar, D. M. v Polju), 50 steklenic Unionskega piva, 12 buteljk vina (Moser, Zemun), Manicura (Vovk, Ljubljana), 1 zaboj Kneippove žitne kave, 2 zaboja Rogaške slatine, 1 pletena zibelka (Stražisar, Notranje Gorice), 1 kaseta kosmetičnih predmetov (Cotič, Ljubljana), 20 ročk po 1 kg maslinovega olja (Prvo dalmatiusko trgovačko društvo, Dubrovnik), 2 brezplačni vožnji s parnikom I. razreda Sušak-Kotor in nazaj (Dubrovačka plovidba in Jadranska plovidba), 21 dnevnene počitnice v Niški Banji, 21 dnevne počitnice v Brestovački Banji, 10 dnevne počitnice v Slatini Radencih, 10 dnevne počitnice v Dobrni, 10 dnevne počitnice v Čatežkih toplicah, 8 dnevne počitnice na Omišlju — Hotel učka, 7 dnevne počitnice v Novem Vinodolu — Palace Hotel, 7 dnevne počitnice v Krapinskih toplicah, 7 dnevne počitnice v Mediji-Izlake, 5 dnevne počitnice v Rog. Slatini, 5 dnevne počitnice v kopališču Palič, 2 dnevne počitnice na Bledu — Hotel Union. — Oglejte si darila na velesejmu, paviljon ‚K'.

Sobota. *Akademski pevski zbor*, ki je zapüsto lani pri svojem koncerti nepozaben vtis, bo prišeo páli v Soboto i bo meo pod vodstvom dirigenta Fr. Marolta dne 3. junija koncert pesmi iz dobe slovenskoga preporoda. Pridite, ki le kovživate lepoto slovenske pesmi. Voditelje pesmarskih zborov ne zamüdite te lepe prilike.

Teško so zbetežali naš rojak, mil. g. prelat dr. Rogač Franc v Somboteli na zvužganji slepiča, žuča i na teškoj influenzi. Operacija se je posrečila, a nastale so po njej zmotnjave. Teški beležnik že okreva, a potrebüje popolnoga mirü. Bog povrni tomi gorečemi dühovnik popolno zdravje, ga prosimo.

Müra je prestopila svoje bregove i preplavila vesnice kre nje ležeče. Bog nas vari lanske nesreče.

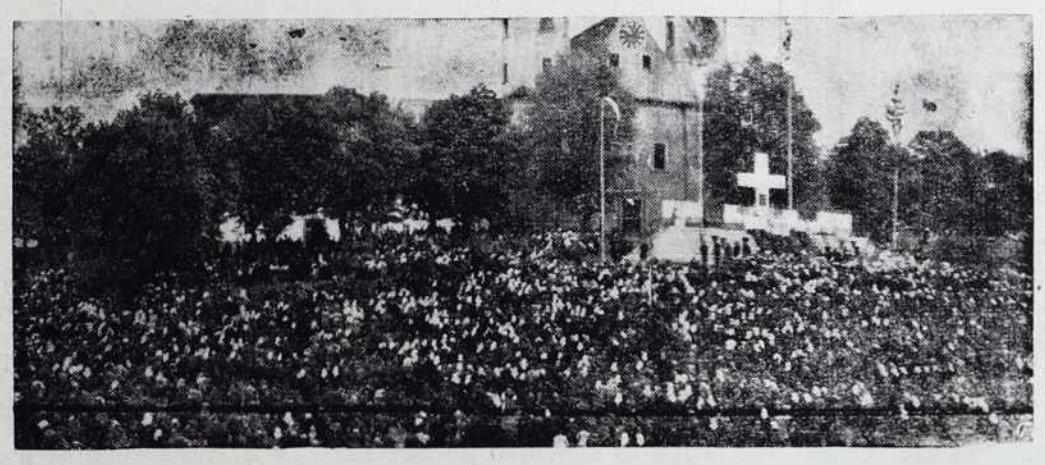

Kmečki tabor v Celji pri Sv. Jožefi.

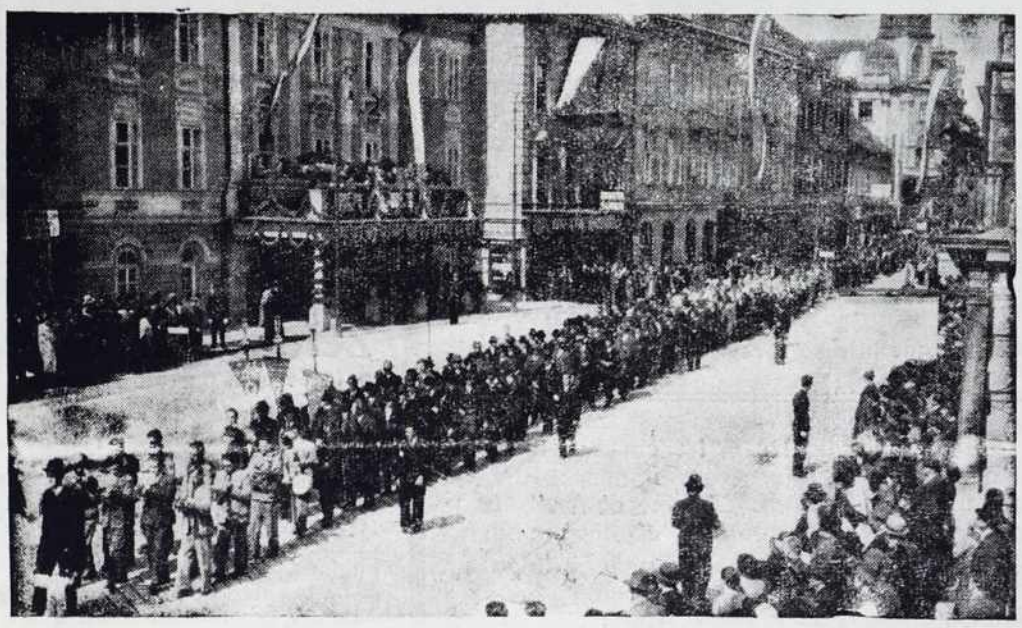

Sprevod kmečkoga tabora v Celji.

Oficijelne objave delavnega odbora Prekmurskega tedna.

Predsedstvo glavnega odbora „Prekmurskega tedna" razglaša, da so do sedaj zaključene glavne predpriprave za prireditev velike gospodarske in kulturne razstave, ki bo od 17. do 26. junija t. l. v M. Soboti.

Oficijelna otvoritev „Prekmurskega tedna" bo v soboto dne 17. junija ob 10. uri popoldne na razstavišču. K oficijelni otvoritvi bodo povabljeni predstavniki kr. vlade in ban. uprave, nadalje predstavniki raznih oblastev, organizacij in korporacij Prekmurja, Medjimurja in Pomurja.

Po do sedaj dospelih sporočilih bodo razne organizacije, društva in korporacije za časa „Prekmurskega tedna" organizirale razne prireditve in sicer je predsedstvo PT do danes prejelo prijave od Združenja trgovcev v Murski Soboti oziroma Zveze trgovskih združenj dravske banovine v Ljubljani, za oficijelno otvoritev „Trgovskega doma" in za trgovski kongres, nadalje prijave od Meddruštvenega odbora, Sokola, SK Mure, mestnega odbora Aerokluba „Naša krila" za športne in prosvetne prireditve. Vršijo se tudi priprave raznih šolskih vodstev za poučne ekskurzije šolske mladine in priprave gasilstva za velike gasilske vaje.

Natančen spored vseh gospodarskih, prosvetnih in kulturnih prireditev, ki se bodo za časa „Prekmurskega tedna" vršili v Murski Soboti, bo v sporazumu z vsemi zainteresiranimi prediteljі pravočasno objavljen. Vodstvo PT pozdravlja inicijative zgoraj omenjenih organizacij in društev, katerim se za njih pomoč pri delu za čimefektnejšo in čimpestrejšo izpopolnitev programa raznih prireditev najtopleje priporoča, ob enem pa vabi še ostala društva in orgauizacije, ki se za sodelovanje še niso odločili, da s svojimi prireditvami javijo svojo udeležbo. Želja vodstva „Prekmurskega tedna" je, da na tej veliki gospodarski in kulturni prireditvi sodelujejo prav vsi, ki čutijo veselje in dobro voljo veliki stvari koristiti.

Uprava.

Ljubljanski velesejem

od 3. do 12. junija 1939.

(45. razstavna prireditev.)

600 razstavljalcev iz 12 držav. Najraznovrstnejše blago.

Posebne razstave: Pohištvo. Avtomobil. Narodne vezenice.

Polovična voznina na železnici. Pri postajni blagajni kupite žuto železniško izkaznico za din 2.—. / Žrebanje vstopnic za dobitke v vrednosti okoli din 100.000·—.

† Žerdin Martin

Maja 19. je v 49. leti starosti zatisno oči v Sobočkoj bolnici Žerdin Martin, trgovec v Žižkih, predsednik prosvetnoga drüštva v Črensovcih.

Pokojnoga drüžina je globoko verna i vretina za pravo krščansko življenje daleč okoli. Pokojni je že kak 22 let star dečko stopo v tretji red sv. Frančiška i v njem ostao stanoviten do smrti, to je skoz 27 let. V njegovoj hiši se je osnovalo Orlovsko drüštvo, tü se je zbirala mladina, dokeč ne mela doma, na sestanke, vnogo krščanskoga pokreta je pognalo korenje v njegovoj hiši, štero je rada obiskavala dühovščina. Da je deco odgajao v strogom krščanskom dühi, ne potrebno posebi povdarjati, kak tüdi ne, da je bio stalen naročnik naših domačih krščanskih listov. V Prosvetnom drüštvi je bio odbornik od toga ustanovitve l. 1927. ino 6 let predsednik do smrti. Krasno je nastopao večkrat na odri v resnih igraj, posebno kak oča. 14 let je bio delaven član gasilskoga drüštva i kak toga tajnik vnogo pripomogeo k zgraditvi najlepšoga gasilskoga doma v domačoj vesi, ki jih ma Slov. Krajina.

Kak tajnik Agrarne zadruge je brezplačno vodo težke posle i se junaško borio proti špekulantom, ki so šteli drago tržiti agrarno zemlo, dokeč zadruga ne pripelala več jezerne člane do zmage potom agrarnoga zakona, šteri je cene agrarne zemle znižao za pet do desetkrat bole, kak se je tržila po špekulantaj.

Pokojnoga, dobroga krščanskoga, krotkoga moža smo gostokrat vidili pri sv. prečiščavanji, zato je pa tüdi dobo miloščo, da je svestvo za vmirajoče pobožno sprijeo.

Mrtvo telo je spravleno z bolnišnice domo i tü z velikanskov vdeležbov zakopano maja 21. Sprevodili so ga trije domači dühovniki i najmenje jezero vernikov, ki so segali od kapele do pokopališča po štirje v ednoj vrsti. V imeni prosvetnoga drüštva se je poslovio od pokojnoga i mesto njega od njegove drüžine g. kaplan Rous, pri šteroga genlivom govori je zajokalo mlado i staro. Na pokopališči se je v imeni gasilcov poslovio od pokojnoga Zver Štefan. Med sprevodom je igrala žalostinke žižkovska godba. Vence so poklonili: dijaki z Veržeja z Marijanišča, v šterom se vzgaja tüdi pokojnoga sin, prosvetno i gasilsko drüštvo i mladenka Kustečova je prinesla ednoga z cipresa spletenoga z D. Bistrice. Žižkovska šola je bila zastopana po č. šolskih sestraj, črensovska po g. upraviteli Lutar Štefani, orožniška postaja po g. komanderi, občina, nadale so bili gd. poštarica, gd. učitelica z Trnja, posojilnica, agr. zadruga, trgovci, obrtniki, fantovski odseki v kroji, tretjired se pa vdeležo sprevoda zbran v vrsto po navuki. Pri pokapanji je godba zaigrala: Gozdič je že zelen ... Spomlad že prišla bo ... Tebe nazaj ne bo ...

Naj dober Jezuš svojemi slugi v obilnosti povrne krščansko življenje, njegovo osirotelo obilno drüžino, osmere mladoletne dece z dovicov krepi i potolaži. Vsem naše globoko sožalje.

Vojaška zveza med Nemčijov i Italijov.

je podpisana 22. maja v Berlini. V smisli pogodbe ta se v bojni taki podpirale i sküpno sklepale mir, prijatelske države ta pa poštüvale.

Nemir pri Gdanski.

Narodni socialisti so razbili na gdanskoj meji polsko carinarnico. Polska vlada zahteva zadoščenje.

Angleški krao i kralica v Canadi.

Nad vse slovesno sta bila sprejetiva angleški krao i kralica v Montreali, kde jiva je pozdravilo dva milijona lüdi. Ravnotak v glavnom mesti Canade, Ottavi. Tü so napravili pred vhodom v parlament podobo angleške kralevske korone, štera je 6 metrov visoka i vaga 550 kg.

Dom Prešern Franca postao last slovenskoga naroda.

V nedelo 21. maja je zasado prometni minister dr. Spaho lopato v Črnomlji za graditev železniške proge, ki bo Slovenijo vezala z jadranskim morjom. G. minister je izjavo, da se do l. 1941. bo proga dogradila. V svojem govori je tüdi omeno, da kak se bo ta proga dogradila i Slovenijo vezala z Hrvatskov, ravnotak se bo tüdi hrvatsko pitanje rešilo i Jugoslavija postane ešče močnejša.

Naznanjam

cenjenomi občinstvi, da mam tüdi

tovorni automobil

i prevzemem vsake vrste vožnjo.

Se priporočam

HUJS ŠTEFAN, Beltinci.

Ka more doraščajoča dekla znati.

Najprijetnejši boži cvet.

Da si občuvaš zdravje, ne zadosta, da samo med časom mesečnoga čiščenja paziš na svoje telo, i ne samo na nje, ar tüdi tvoja düša spada zraven i je glavna stvar tvojega človečega bitja.

Gotovo si že opazüvala, ali od toga čüla, kelko trüdapunoga i podrobnoga dela mora opraviti dober gredar, da vzgoji cvet občütlive rastline ali bogati sad svojega drevja.

Pomisli zdaj, kelko skrbi punoga dela i vaje je potrebno, za najlepši cvet stvarstva, ki bo nekda noso najdragocenejši sad zemle, mlado i razvijajočo se deklico.

Ja, na sprotoletje ma gredar dosta dela. On pozna vsako drevo, vsako rastlino svojih gred, zna, štera mesta so preveč izpostavlena sunci i ne pozabi na nevarnost mraza. Nočni mraz more v nekelko vöraj vničiti vse vüpanje za bližajoče se leto. On dobro pazi, da nemajo škodlivci niednoga življenjskoga prostora v njegovom imanji, on zna iz skušnje, da ličinke i gosanice vničüjejo.

Razvojna leta male deklice so njeno sprotoletje. Njena razvijajoča se mlada düša rabi dosta lübezni i vzgoje, mora se ojačiti v negi i vzgoji sama sebe, da ostri viheri življenja, preteča zverina greha i skrivne slabe navade ne zavladajo v njenoj cvetočoj krasoti i ne vničijo njenih sadov.

Gredarovo delo je že lehko, njegove grede se ravnajo po njegovij naredbaj; škarje, žaga, polevka, lopata, vse dosegnejo svoj cio, ar se rože ne postavlajo proti. Čeprav je boli rezanje i čeravno ne razmijo, zakaj z grablami rahlajo okoli njihovih korenin, vendar to tiho prenašajo i tem bole cvetejo.

Pri tebi pa je to inači! Ne predaš se sama od sebe plemenitosti, štero ščejo lübeče roke na tebi vzgojiti. Kelko slabe vole, kelko občütlivosti i norij čemerov nastane, če ščejo tvoje divje rozge obrezati, če ščejo odstraniti tvoje škodlivce! I vendar boš postala pametnejša. Probaj razmiti takzvano „krutost" tvojega gredara, krutost, ki je pa samo lübezen.

Po toj knižici bi ti mogla pomagati, da postaneš čisto razumna, kak se spodobi za devico i da iz svojega znanja i s prostov volov delaš za svojo srečno bodočnost. Ka je zato potrebno?

Vzdržnost i obvladanje same sebe.

Pitaš, ka pomeni v tvojem življenji obvladanje same sebe? Ali ne to nekaj, ka se prepüšča možkim? Kak jako se motiš, če tak misliš! Sledkar ešče pridem na to, zdaj ti samo pokažem, kak neobhodno potrebno je obvladanje same sebe za tvoje telovno zdravje.

Predvsem moramo ugotoviti, kak izgleda vzdržno i samo sebe obvladajoče življenje. Preglednimo eden den deklice, ki hodi v šolo.

Kak se zajtra zbüdiš? Kelkokrat te morajo zvati? Ali če vöra büdilka cinka, nesi že večkrat vrgla na njo svojega vankiša, da bi henjala ružiti? Ali pa, če se sama od sebe vzbüdiš i čütiš, da si se zadosta naspala, ali še ne legaš nazaj v blazine i ne senjaš dale z odprtimi očmi?

Deklice, ki zna obvladati samo sebe, ne trbe siliti, da bi stanola, po dobro prespanoj noči živahno skoči iz blazin i stepe s sebe vso lenobo. Ona ne odlaša vstajenja, ar oblačenje rabi čas, če se šče dobro i prav obleči. Napravi lehke telovadne vaje, pri šterih se kotrige prijetno vtegnejo, si muje celo telo i posveti par tihih trenutkov jütrašnjoj molitvi. Ne prihaja kesno i zasoplena, z zamazanimi noheti i lačna v šolo; i vsi, ki jo na poti vidijo, so veseli sveže mlade deklice. Ona ne samo, da ne prihaja prekesno, nego tüdi najde čas, da opravi kratko molitev v cerkvi, mimo štere jo vodi njena pot.

Nato pride delo kak samo veselje! Med šolskimi vörami ne premišlavle od včerašnjega kina, ne je nepripravlena, če mora odgovoriti, ar je pazila i zna, zakoj se ide. Vidiš, čemi se je že zdaj ognola, ka bi moglo škoditi njenim živcom? Med odmorom je z dobrim tekom svoj z zmočajom namazani krüh, je vesela i dobre vole želno čaka naslednjo vöro. Niti na miseo njoj ne pride, da bi se skrivala s sošolkami dvomlivih nazorov v oddaljene kote sobe i poslüšala njihove neokusne zgodbe i njihovo strupeno brbranje. Ona je zato prerazumna i notrašnje prenežna.

Če zajtra ide vesela v šolo, ide tem veselejša domo. Vidimo jo, kak se pašči. Ne steple se brez namena po cestaj, ne študira gledališkij listov i kino reklam, ne briga se za slike na pol nagih plesalk i našminkanih plesalcov. Doma jo čaka lübo delo. Mogoče šče more v kühnji kaj pomoči, mogoče šče mora izvršiti kakše materino naročilo, ali mogoče dela kakšo vezenino ali se pa igra z mlajšov bratjov. Niedna ne ve tak dobro prestreti stola, kak ona. Ne zavida drügih, ki se šče steplejo po cestaj, kritizirajo modo ali se pa dajo občüdüvati.

Kak njoj potem diši obed! Lačna je i zato ne prebrana. Zahvalno vzeme vse, ka je na stoli, nema nikših posebnih želi, ne navajena gučati „nemrem".

Nato ma kratki zaslüženi odmor, čte kakšo veselo knigo ali dela ročno delo. Po tom napravi šolske naloge i nazadnje zadovolno ide na sprehod. Večer jo pa še čaka tü i tam kakše drobno delo.

Den je hitro končani, človek niti ne ve, kda so minole vöre. Večer prinese prijetno skupnost v drüžinskom krogi. Pogučavlejo si, igrajo i že čas iti počivat, ar vsaki, ki šče zajtra točno stanoti, mora večer tüdi biti točen. S trdnov volov, da včasi zaspiš, moraš iti v svojo sobo. Knige ne spadajo na tvoj nočni omarek. Kratka molitev i miseo: Lübi Bog, hvala ti, da sem smela preživeti te den ... te bo odpelala v zdravo spanje i lepe senje.

Probaj, deklica, takše dneve preživlati! (Dr. Csaba Margita, zdravnica v Budapešti.)

BICIKLISTI - POZOR!

Prvle, kak bi se odločili, da küpite biciklin, si izvolite poglednoti, zavolo svojega lastnoga haska, mojo bogato zalogo, gde si lehko zberete biciklin izmed svetovno najboših mark.

Na zalogi mam vsigdar najnoveše modele:

GÖRICKE
WAFFENRAD
STYRIA
TITANIA
SENATOR

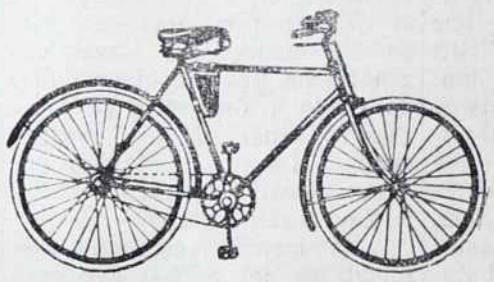

ALFA - HELVETIC - STANDARD
za pot (štrapac) i sport.
Nücani biciklini se zamenjajo!
Ugodni plačilni pogoji!
Najvišja garancija!

TOMKA JURIJ TRGOVINA Z ŽELEZNINOV

1849 DOLNJA LENDAVA. 1939

Prvi slovenski delavski tabor.

Tabor, ki ga pripravlja za 4. junij letos mlada delavska organizacija Zveza združenih delavcev, naj bo povdarek njene nove miselnosti, s katero prelamlja tradicijo in metode naših socialističnih delavskih pokretov in vrača delavski stan v narodno celoto. *Tabor ZZD tako ni samo zaaeva delavstva samega, ampak je na njem zainteresiran celoten slovenski narod.* Za celo našo skupnost bi namreč moralo postati usodno gibanje delavstva socialistov vseh barv, ker so se dali brez izjeme voditi marksistom in so tako vnašali v naše narodno življenje razkrajalne sile ter narod v vseh ozirih razkrajali in slabili.

Zvezi združenih delavcev, ki se je temu strupenemu valu uprla z vso mladostno energijo, je treba le želeti, da bi njen zdrav pokret skoro zajel vse slovensko delavstvo. To je namreč doslej stalo izven vseh organizacij, ker so mu bile te po duhu in po metodah svojega udejstvovanja čisto tuje. *Ogromna večina slovenskega delavstva je stala izven vseh organizacijskih pokretov in bila brez vpliva na slovensko javno življenje.*

Tabor 4. junija ima namen prelomiti staro tradicijo in pokazati delavstvu, da je njegova rešitev edino v strnjenih vrstah slovenske delavske stanovske ZZD.

Skupine ZZD se na ta svoj praznik vestno pripravljajo in bo po vseh pričakovanjih izmed vseh dosedanjih delavskih zborovanj v Sloveniji tabor ZZD brezdvomno najlepši in največji po svoji zamisli in po izvedbi programa.

Na taboru govorijo ob manifestacijskem zborovanju poleg zastopnika pokreta ZZD in zastopnika centralnega tajništva Delavskih zbornic tudi člani *našega narodnega vodstva (dr. Krek, dr. Natlačen) ter predsednik kr. vlade g. Dragiša Cvetković.* Svojo udeležbo na taboru so prijavili doslej tudi naši odličniki: *g. minister Franc Snoj, senatorji dr. Kulovec, Smodej in Schaubah* ter več poslancev.

Pokroviteljstvo nad taborom je prevzel prijatelj novega slovenskega delavskega stanovskega gibanja ZZD naš *ban g. dr. Marko Natlačen.*

Vse naše delavstvo in vsa naša javnost naj tabor vernega slovenskega delavstva podpre s svojo propagando in moralno oporo. ZZD je za ta tabor postavila geslo: eden za vse, vsi za enega. To naj bo tudi geslo vse slovenske javnosti ob tem taboru.

Spored:

1. Zjutraj ob 6 uri fanfare na gradu in budnica po mestu.
2. Ob prihodu jutranjih vlakov sprejem udeležencev in častnih gostov na glavnem kolodvoru.
3. Takoj nato odhod pred cerkev sv. Jožefa, v kateri bo ob ½9 uri daroval sv. mašo in imel kratek nagovor dekan teološke fakultete, vseučiliski prof. Andrej Snoj.
4. Po sv. maši ureditev sprevoda ter povorka delavstva po Poljanski cesti čez Krekov trg mimo škofinskega dvorca in čez tri mostovje do hotela „Union". Častni gosti e prisostvujejo povorki na balkonu mest. poglavarstva.
5. Ob 10 uri v veliki dvorani „Union" manifestacijsko zborovanje slovensko in stanovsko zavednega delavstva. Za uvod v zborovanje zaigra godba državno himno in novo himno ZZD. Na zborovanju govorijo člani našega pokreta, zastopnik vseh Delavskih zbornic Jugoslavije, člani našega narodnega vodstva (Dr. Krek, Dr. Natlačen) in predstavnik Kr. vlade (predsednik jugorasa Dr. Cvetković).
6. Zborovanje in tabor zaključimo s slovensko narodno himno, ter se znovim idealizmom vrnemo nazaj na delo za zmago našega pokreta in naše stanovske misli.

Sprevod slovenske mladine po celjskih vulicaj. — Na balkoni mestne hiše so zbrani odličniki z dr. Koroščom na čeli.

Ob francosko nemško meji.

Hvalen bodi Jezuš Kristuš!

Prečastiti gospod, gda prihajate med nas, se nam vužiga srce na lübezen do Tistoga, koga namestnik ste, do lüblenoga Jezuša. Njega gledamo vu Vas, Njega lübimo vu Vas. Njega poslüšamo, gda Vaše navuke sprimamo. Na Njegovo Srce se nagnemo očiščeni, gda nam po svetoj spovedi delite sveto prečiščavanje, Jezuša samoga.

Zato je veseli Vaš prihod, pun srčne radosti, pun zahvalnosti, pun odkrite lübezni, z šterov Vas vsi sprimemo. S tov lübeznostjov bodite prav srčno od vseh nas toplo pozdravleni.

Bog Vas je prinesao.

Tüjina je rožce v en šopek nabrala i je Vam, prečastiti, v lübezni prek dala; te rožce so düše, so srca Vam draga, od njih mi nemamo dragšega blaga.

Tako sta me pozdravili dve izseljenki, in izročili dva krasna šopka cvetja, ko sem v spremstvu dveh izseljencev prišel v Ars Laquenexy v soboto 13. maja. Iz njih smejočih se lic je že sijala svetla zarja naslednjega dne, dež je prenehal in zvezde so se skušale prikazati.

Šli smo pozdravit gospoda župnika in mu izročili cvetje za Marijin oltar. Bil je zelo vesel in me takoj povabil na večerjo. Glej ga, saj pozna našo domovino, celo Ljubljano in Savo. Kuharica govori bolje nemški kakor francoski in je zelo vesela, da govorim tudi nemški.

Vodil sem šmarnice, ki so nekoliko drugačne pri nas. Na koncu smo morali zapeti naše pesmi, ki jih vsi tako radi poslušajo.

Drugo jutro sem že zgodaj začel spovedovati. Pri slovesni maši sem blagoslovil kruh, ki so ga pripravili naši izseljenci. Pridigal sem francoski in slovenski. Bil je ravno francoski državni praznik „Jeanne d' Arc", ki je bila doma iz te obmejne pokrajine. „Čez par tednov bodo pa sosedje Nemci svetili god svojega apostola Bonifacija, ki je k njim iz Anglije prišel in večkrat v Rim hodil po nasvet in blagoslov." — Katoliški svetniki so najmočnejša vez med narodi in državami, preko njih danes posebej molimo po papeževem naročilu za mir. — Pri večernicah smo, kakor v domovini, molili rožni venec in litanije vseh svetnikov za blagoslov na polju, kakor da bi anticipirali prošnje, ki se jih nismo mogli udeležiti.

Popoldne nas je počastil s svojim obiskom gospod Ivan s svojo gospo od našega konzulata v Metzu. — V sončnem nedeljskem popoldnevu smo se veseli ločili. Camplin.

Zahvala.

Ob prerani smrti našega nepozabnega moža, očeta, sina, brata, gospoda

Žerdin Martina

trgovca in posestnika

se najprisrčneje zahvaljujemo vsem in vsakemu posebej za udeležbo pri pogrebu, za izraze sožalja in za podarjene vence. Prav prisrčno se zahvaljujemo prečastiti duhovščini za tolažilne besede in poslovilni govor, dalje častitim šolskim sestram za tolažilne besede in postrežbo med boleznijo, prosvetnemu društvu in fantovskemu odseku, gasilski četi za govor in venec, tretjemu redu sv. Frančiška za udeležbo, gasilski četi iz Trnja, godbi, predsedniku občine, cejskemu društvu, in gojencem iz „Marijanišča" v Veržeju. Zahvaljujemo se vsem tistim, ki so mu v življenju storili kaj dobrega in prosimo, da ga ohranite v najboljšem spominu. Vsem skupaj Bog plačaj!

Žižki, dne 22. maja 1939.

Žalujoča družina Žerdin.

LES za čakature in ruše, suhi in žagan prodaja: MURSA na KRAPJI pri LJUTOMERU.

„HIŽICKI DOMAČOJ"

Husar Viljem, Francija. Velespoštüvani g. urednik! Vu imeni Jezuša i Marije vas pozdravlam. Zahvalim se vam na rednom pošilanji Novin i M. Lista, šterivа lista sta mi vu najvekše veselje eti vu toj mrzloj tüjini. Naznanjam vam, ka sam spremeno mesto i zato vas prosim, da tüdi vi spremenite moj atres kak najprvle te mogoči.

Pozdrave pošilajo. *Iz Francije:* Špiclin Martin, Črensovci, materi, bratji, rodbini i občini Črensovci. — Bogdan Viktor, Trnje, svojim domačim. — Nedelko Ivan, Odranci, oči, materi, brati, sestri i občini Odranci. Vsi vküper pozdravlajo celo Slovensko Krajino, so pri krščanskoj hiži, k meši vsako nedelo hodijo, naše krščanske liste iz srca želejo. — Bobovec Franc s svojov ženov upravi Novin. — Štefko Ivan svojim domačim, rodbini, prijatelom, znancom, bogojanskomi g. plivanoši, filovskoj gasilskoj četi, g. uredniki Novin. Po Ošlaj Jožefi je poslao on, Berden Štefan i Trajbarič Ana vsaki 35 frankov; opomina mladino v tüjini, naj pošteno žive i se na pravo pot nazaj povrne; posebno opomina starše, naj ne dovolijo, da bi si hčeri vlase dale odrezati, vej so nej tak žmetni, pa je veter tüdi ne smeče, to delajo samo zato, da bi se Francozom pa Polakom bole dopadnole, a s tem vekše plače si ne zaslužijo, vekše plače se služijo z žülnatimi rokami. — Lük Jozefa i Škotnik Kristina, zdaj doma v Domajinci, g. uredniki Novin, naši listi so jima bili v tüjini edina tolažba. — Šabjan Avgust i Horvat Franc svojim staršom, bratom, sestram, Slov. Krajini, posebno rojstnoj vesi Kobilje. Višek naročnine pošila Šabjan na Dom sv. Frančiška i spravo je edno novo naročnico za naše liste. — Trstenjak Franc g. uredniki Novin, komi žele lübo zdravje od Boga i blažene Device Marije i se srčno zahvali za redno pošilanje Novin. — Žižek Katarina uredništvi Novin i celoj Slovenskoj Krajini, je iz siromaške hiše z Gomilic doma, je v 16 leti mogla dom zapüstiti, bila operirana na slepiči i ma predosta dela, ar je v drüžini šestero dece, ki v šolo hodijo. Pa to jo veseli, da je hiža krščanska i da lejko po nedelaj k sv. meši ide. — Jug Jozefa, Terezija i Janoš, G. Črnci pa Grah Milika z Motovilec, zdaj Francija, svojim žalostnim starišom, brati, sestram i svaki pa g. uredniki Novin. Lüboj pokojnoj nevesti, ki je tak mlada i tak hitro zapüstila to skuzno dolino, pa želejo večni mir i pokoj. Marijo prosijo za mir.

Z Nemčije: Benko Štefan uredništvi Novin. Rad čte Novine i Marijin list. — Casar Martin s svojimi delavci iz dobrovniške i bogojanske fare g. uredniki Novin, komi želejo vsi lübo zdravje. — Ferko Ludvik uredništvi Novin, štero prosi, naj vse včini, da bodo pazitelje i paleri delavcov pošteni i pravični.

Rajsar Štefan, Sukič Franc, od Grada, *Ficko Alojz,* od Sv. Sebeščana *Demmitz,* Nemčija: Želemo njim od lüboga Jezuša i Device Marije lübo zdravje i vesele Risaoske svetke. Istotak pozdravlamo vsaki svoje domanje, Rajsar svojo ženo, dečico i vse znance, Sukič stariše i brata, Ficko stariše, sestre, brate doma i v tüjini i vsi trije gračke i sebeščanske fare dühovščino i vsem želemo blažene risaoske svetke.

ZA NAŠO DECO.

VGANKE.

Spreveden šoštarski vajenec Miškec, se je včio šoštarske meštrije pri Kisilakovom Majkeši. Njegova žena je bila comprnca. Miškec bi se poleg meštrije jako rad navčo tüdi comprnije, zato je nad vse skrbno pazo na Majkešovo ženo, Baro. Delao se je, da spi i pošteno je frkao. Z ednim okom pa pazo na Baro. Neko noč, malo pred polnočjov je bilo, je ovaro, kak se Bara mažejo z nekov mastjov pod pazjami. I kak so se namazali, — ne bi vervao, če ne bi vido, — so skoz rora nekam zleteli. To je vido večkrat, posebno pa po sobotaj ob polnoči. Rad bi prišo do te masti, pa ne mogo, ar so jo majstrojca vseli z sebov vzeli. Zgodilo se je pa ravno pred Velkov mešov o polnoči. Bara so zaspali i zato v naglici se z mastjov namazali i hitro odleteli, ka ne zamüdijo. Vsili so piskriček z mastjov na okomeni povrgli. Miškec, kak to ovara, hitro na pete, dene si šilo v žep, ne ve za koj de ešče dobro, i se namaže z mastjov, štera je tam ostala. I kak se je namazao, je lehek postao kak pero i se skoz rora zdigno v zrak. Po zraki je pa zleto na en breg, na šterom je stala kapelica. Kapelica se njemi sama od sebe odprla. Stopi notri i vidi na oltari Lucifera, v okrog okoli njega pa klečijo comprnice. Baro je taki spoznao. Poklekne tüdi on i poslüša predgo. Vrag njim je gučao od bogastva, štero dobijo, če do njemi verno slüžile i če do se cerkve ogibale. Gnes je Velka meša i s tem, ka njega poslüšajo, so že zadostile cerkvenoj zapovedi, ne njim trbe iti v cerkev k meši. Pa napravimo tüdi ofer, njim pravi. Mesto križa küšnete moj rep, v šterom je takša moč, ka zvezde zdrega z nebe, če šče. Nato je šo Lucifer od comprnice do comprnice i vsaka njemi je pobožno rep küšnola. Gda je pa prišo do Miškeca, se je te tüdi nagno, da küšne dugi vrajži rep, ali küšno ga ne, nego, gda se je prigno na küšüvanje, je hitro segno v žep po šilo i ž njim vraga pošteno smekno v rep.

Gda je ofer mino, je vrag pohvalo svoje verne farnice, comprnice. Miškeca je pa etak pokorao: Ti šmrkeo, drgoč se pa obrij, ka gda boš mi rep küšüvao, me ne de smicalia tvoja brada. Hüdi je mislo, da ga je z kosmatov bradov smekno, ar ne bio obriti.

Zdaj te vgonite deca do 15. junija, gda i gde se je to godilo?

Ki vgonijo, dobijo nekelko tiste masti, štera je ešče ostala, ka lejko zletijo, gda de njim sila: nepriliko z šole domo, ali spred očinov palicov i materinov meklov i v drügih potrebčinaj.

Matija Balažic:

Pogled v zgodovino Slov. Krajine.

Tisočletno trpljenje je šlo skozi Slovensko Krajino . . .

Ni še zamrla slovenska beseda med Muro in Rabo, niso še utihnili zvoki svetih pesmi v tistem jeziku, ki je še odmev spomina sv. Cirila in Metoda in ki je plemenitega slovenskega kneza Koclja resnično očaral. Živi še med ljudstvom svež spomin na sv. Cirila in Metoda, ko sta v sivi davnini stopala po tej panonski zemlji. Kako pristno in sveto veselje je zajelo ljudstvo, ko je slišalo oznanjati ta dva blagovestnika, „veličja" božja v svojem domačem slovenskem jeziku! V nje se je naselila živa vera, ki se ni bala niti mogočnih oblastnikov, ko so trpeli do krvi za svojo pristno narodnost, da se je silna moč oblastnikov razbila ob njej in je zmagala živa vera in žilava odpornost. In to, pravijo, je bogata in svetla dediščina davnih prednikov, ki se še danes drži tega ljudstva na tem koščku zemlje . . .

S to veselo blagovestjo, ki je sejala božja semena v njih duše, so rasle obenem iz te ravnine cerkve, močne in trdne vezi, ki so jih držale v povezanosti. Prva pot, ko so prišli na svet, jim je bila v cerkev h krstnemu kamnu in zadnja pot, ko so se poslovili od tega življenja, jih je vodila k cerkvi in legli na pokopališče ob njej. Svojega kneza so imeli, s katerim so se po domače menili o vsem, kar jih je trlo in kar jih je veselilo. Doba, mlada in rosna, dežela, kakor od sonca obsijana, porasla z valujočim žitom in nemirnimi jezeri, vse to je spomin kakor na brezskrbni paradiž.

Le ob narodnem osvobojenju v poznih rodovih tega ljudstva je še zajelo táko veselje njih duše, da so jim iz dna duše privreli ter se sprostili veseli vzkliki, zatajevana in s silo zadrževana radost je v lastnem jeziku butnila na dan.

Že takrat, v Kocljevih časih, se je že začel križev pot tega ljudstva in se raztegnil v tisočletje. Grozeči in črni oblaki so se privalili iznad obzorja. Srditi Nemci so pobesneli, ko se je ljudstvo z radostnimi obrazi oklepalo slovenskih blagovestnikov, ki sta jim oznanjala božjo besedo v domačem jeziku. Tirali so sv. Metoda pred mrke sodnike, ga bili s pestmi, ga pustili na dežju in mrazu, ga zaprli v ječo in mu s tem zaprli usta, iz katerih so kapljale tako mehke in tople besede v srca ljudi, ga odtrgali od oltarja, da ni mogel sipavati božjega blagoslova na te ljudi, žejne ljubezni, pravice in razumevanja.

Žalosten začetek žalostnega poglavja v zgodovini tega ljudstva!

In pravijo dalje, da so se pripodili od nekod divji madžarski pogani in se zarili med nje, jih pomandrali ter poklali, krepke in zdrave odvedli v sužnost, mnogo pa jih je utonilo v madžarskem morju, kolikor se jih ni rešilo preko Drave. Samo ljudstvo ob Muri in Rabi je postavilo žilavo steno do današnjih rodov. Razrušili so cerkve, razrili ravnine, da si videl nekaj dni hoda samo razdrapano zemljo. Na mestih, kjer so se dvigale cerkve in kazale z okornimi stolpi na nebó, in kjer se je plaho stiskala vas, se je valil po zemlji črn dim in se dvigal nad ruševinami. Še več! Zahotelo se jim je krvi, zemlja je postala prazna, kri tega ljudstva jo je napajala, ljudstva, ki se je je s toplo ljubeznijo oklepalo in z znojem pojilo. To zemljo si je prilastil ta nasilen zmagovalec, in to ljudstvo, ki je še ostalo, je tisoč let trdo držal in pritiskal k tlom, da se ni moglo nikdar vzravnati. Mešetaril je z njimi, kakor je nanesla ugodna prilika, jih samovoljno z zemljo vred daroval in poklanjal kot ženitvene darove, kakor se je komu zdelo.

Nasilni zmagovalec je vse, kar je bilo boljšega, pobral in odnesel, snedel in popil. Ljudi so zamenjavali za najrazličnejše blago, ki so ga prinašali zgovorni trgovski mešetarji od vzhoda, da bi ga tako raztepli na vse kraje sveta in ga izbrisali s te zemlje. Še danes vedo stoletni starci povedati, kako so sami doživljali, ko so jim domače otroke postavljali na trg v madžarskih mestih, kjer so jih bogate madžarske rodovine, izrojene in oslabljene, po svoji volji pobirale in za svoje proglašale. Sveži sokovi so oživljali in prepajali od udobja oslabele madžarske rodovine . . .

Komaj se je ulegla in umirila divjost poganskih Madžarov pod vplivom blagodejnega krščanstva, ko se je zdelo, da bodo pod Matjaževim kraljevanjem zadihali ti ljudje svobodneje in bolj sproščeno, so zmešali to nastopajočo pomlad lepših časov medsebojni spori visokega plemstva in za nameček je še od vzhoda zavel leden hlad turške groze, ki je nosila s seboj smrt in kugo. Zasvetlikali so se nabrušeni handžari v okrvavljenih rokah in turške oči so se režale, žejne krvi.

Kjerkoli je bil višji grič na tej ravnini, so zaplapolali kresovi. Ponoči so ognjeni zublji naznanjali turško nevarnost, podnevi pa črn, gost dim. Brezsrčna roka krvoločnega Turka je sekala glave otrokom in starcem, krepke in močne fante odvajala s sabo, ki bodo morda nekoč klali lastne očete. Trzavica in drget sta se oprijela ljudstva, negotovost je tlačila ljudi. Cela pokolenja so morala graditi na teh ruševinah zasilne domove.

Komaj so ljudje, kar jih je še ostalo, prišli k sebi od prestanega strahu in groze, se je na zapadu zbudila nova Lutrova vera, ki je zasekala in poglobila prepad med nasilno gospodo in tem ljudstvom. Gospoda je narekovala in vsiljevala vero temu ljudstvu, ki jim je bila tuja in hladna, a v njih dušah je še zvenela topla beseda slovanskih blagovestnikov. Jih ženili na svojo roko, da se je v kmetih — tlačanih vzdignil zadrževani srd in so se porodili temni, maščevalni naklepi, ki so od časa do časa le bruhnili na dan. Pa oborožena gospoda je vse to udušila in premnogim zadrgnila vrat. Ali pa so jih pregnali z lastnih domov, da so se raztepli po svetu. A v veri svojih očetov so stanovitno vstrajali.

Tudi danes jih pretesna zemlja in skrhani domovi tirajo po svetu, kjer jim tuji gospodarji hote in nehote narekujejo svojo vero ali celo brezvero. Marsikateri se plaho ukloni, še več pa jih ponosno vstraja v veri, ki so jo sprejeli z materim mlekom.

Nasilno zatiranje se je še stopnjevalo od desetletja do desetletja in se končno tako nategnilo, da so Madžari hoteli to ljudstvo, v tej Slovenski Krajini, zvito prikriti ostalemu svetu ter jih ob ljudskem štetju po sili tlačili med cigane, kolikor jim niso mogli pomadžariti imen. Saj so vedeli: če odvzamejo temu ljudstvu svoboden razmah, bo to ljudstvo izvrševalo le to, kar jim naložе njih gospodarji tako, da ni v nasprotju z njihovimi koristolovskimi računi. Nasiloma so zabrisali vsako sled o slovenskih imenih in krajih na zemljevidih, po šolah, lastna imena so jim spremenili v Farkaše, Ütroše, Išteke, Magyare, Némethe, Séchyje, Ištvand in mnoge druge.

Pa čudo čudovito! Ko so mislili, da so že slovenski obrazi izginili s površja te zemlje, ko so se že veselili, da so jim zlomili ukrivljene in razbičane hrbte od grofovskih bičev in žandarskih batin, so se ob svobodnem dihu v svobodnem ozračju nenadoma vzravnali, dvignili glave in veseli obrazi pravih Slovencev, ne Vendov, so se zasmejali iz gruče ciganov. Pokazali so osuplim, nasilnim oblastnikom in ostalemu svetu svojo žilavo odpornost, da se je čudil svet, odkod ti, tako dolgo prikriti obrazi?

Deset stoletij je šlo mimo njih, trideset pokolenj je prenašalo trdi jarem, predno so se zopet srečali in združili s slovenskimi brati. Svet se je čudil, a ni vedel, da je to ljudstvo svojo žilavo odpornost dobivalo v cerkvi iz besed njih duhovnikov.

Ob nedeljah in svetkih je oživelo to ljudstvo v starinskih pesmih, ki so se skrivale po cerkvah in vaških kočah. Drugače so živeli skrito in boječe. Nikjer si niso bahavo prebirali prvih mest, plaho so se vsedali v zadnje kote, če so že mogli kam iti, čeprav so bile njih duše vse polno nasipane z velikim bogastvom, a so ga v svoji skromnosti plaho prikrivali. V teh pesmih, cerkvenih in domačih, v tem bogastvu je doživljalo to ljudstvo svoje življenje v pristni lepoti, tisto življenje, ki je zajemalo vso svojo moč iz cerkve, da je moglo junaško prebroditi stoletja trajajoča preganjanja. V teh pesmih so doznali ti ljudje za srečo in radost, pa tudi za lepoto sveta. Vso svojo mehkobo so izlili v nje, ki so jo skrivali v svojih dušah. Zato so se zbirali okoli Njega, ki je tako ljubezniv, a Ga tudi preganjajo. Njemu so peli iz polnih prs vsi ti majhni in preprosti, ki živijo od dela svojih rok. Z ljubeznijo so se oklepali svojega jezika, s tako ljubeznijo, kakor do svojega doma. Čuvali so ga po svojih domovih kot posvet, da ne ugasne.

Stoletja je drhtelo to ljudstvo pod nasršenimi pogledi visokih grofov in ta drget še nosi na sebi danes krvavi pečat trpke in suženjske preteklosti, ki je prevladovala v njih dedekov dedekih. Še danes pôlje v njihovi krvi. Vse njihovo duševno in telesno življenje se je razvijalo pod trdim jarmom in ostrimi batinami. Tihi in težko upognjeni so hodili po svojih domovih.

Bojevanje, lov, pustolovščine: to je bilo glavno opravilo takratne gospode. Gospoda se je pripeljala v svetlih kočijah na lov, kmetje so jim morali zganjati zajce, da so jih skupno podili, preko zrelega silja na kmetovi njivi. Ali pa se je gospoda razgovarjala o visoki politiki v nemški in francoski mešanici, a kmet s prekmurske ravnine ni vedel, kako se zové, ker so mu spremenili domače ime, niti ni znal pravilno napisati svojega imena, četudi je hodil v madžarsko šolo. Madžarski črkopis mu je spačil ime. Že res, da so hodili v šolo. A kaj so znali? Škoda je bilo čevljev in hlač, ki so jih raztrgali v šoli. Otroci so spotoma pozabljali vse, kar so slišali v šoli. Bili so srečni, da niso poslušali več madžarskega jezika, ki jih je samo mučil. Zadovoljni in veseli so bili, da so zopet v domači hiši, kjer niso slišali madžarskih besed, kar je za nje značilo isto kot šiba in bolečina.

Domá so se smejali, vedro in od srca. Ob tem smehu so se razbili vsi napori stotine zagriženih madžarskih učiteljev in učiteljic in se razsuli milijoni zlatih kron, potrošenih za nasilno vcepljanje madžarskega jezika otrokom Slovenske Krajine. Madžarski abecedniki so ždeli in dremali čisto pozabljeni na policah, prepredeni s pajčevino in posipani s prahom. Ali pa so zavijali klobase v nje, podkurili z njihovimi listi ali se brili na njihove papirje, da so bili na prednji in zadnji strani vse razcefrani in razmrcvarjeni.

Pozimi, ob dolgih zimskih večerih, so se zbirali ljudje okrog mize, sedeli po klopeh ob peči, ko so lupali seme, je nekdo bral besedo za besedo v domačem jeziku brez spotikanja iz sv. Pisma, domačega koledarja, verskega mesečnika in domačega tednika. To je bil zid, pred katerim so Madžari osupli obstali in onemogli priznali trdo žilavost tega ljudstva. In zopet je bil duhovnik, ki je nesebično delal in pisal v pozne noči za to ljudstvo, da so ob nedeljah in svetkih in zimskih večerih imeli prebirati in se učili čitati. To so bili pravi abecedniki, kjer se je ljudstvo učilo brati, to so bile res prave struge, ki so napajale to ljudstvo. To so bili spoštovani abecedniki, kjer so imeli vse, kar so potrebovali za vsakdanje življenje. Častno mesto so imeli v domači hiši, ob njih je vzklilo veselje do branja, ki je še danes tako sveže. Domača hiša njim je bila prava šola, kjer so otroci z veseljem slovkovali na glas domače besede, dočim so madžarske samevale po prašnatih policah . . .

Vse to tisčletno suženjsko životarjenje pod Madžari, grofi in veleposestniki je vtisnilo v to ljudstvo pečat plahosti in stežka je to naglo zbrisati z njega. Vsaka ped te zemlje in vsak korak na tej ravnini te spominja na sledove težkih borb in trpljenja.

Žalostna, prežalostna je njena preteklost, a siromašna je njena sedanjost.

Nesrečna Slovenska Krajina . . .

Pa je le zaplavala nad hišami beseda, kakršne to ljudstvo ni bilo vajeno. Dih tople bratovske besede onstran Mure je zajel tudi nje, ki so bili dozdaj vajeni le trdih besed, zajel vso ravnino, da se je razgibala in razživela. Sprva so si ljudje plaho skimavali in se plašno ozirali okrog, da jih ne oplazi zopet trdi bič za pregrešno besedo: svoboda. Pa se je le odtrgal plaz neizmernega navdušenja, pogazil vso malodušnost in preplavil vso to ravnino. Zadehtele so prve sveže brazde in v spočito zemljo se je zarezal plug in počili so biči, ne več po hrbtih tega ljudstva, ampak nad polji te ravnine. Še tik pred rojstvom svobode, ki je plačana z znojem in krvjo, je z zadnjim srdom navalila na nje bolševiška grozota in strahota. Nedolžna kri je tekla, v zaporih so ječali ljudje. Še tópole, tihe priče tega trpljenja, so nemo zaječale in zašumele od bolesti. Mura je žalostno šumela tisto noč, ko je nosila na sebi čoln, v katerem je sedel sivolasi mož, duhovnik, preoblečen v debelo domačo srajco, v široke domače hlače, v pisani predpasnik z raztrganim klobukom na glavi in grabljami na ramah, da si je rešil golo življenje. Slovenska Krajina je jokala za svojim voditeljem...

Duhovnike, ki so bili tesno povezani in se zavzemali za njihove naravne pravice, so vlačili pred sodišča, jim pljuvali v obraz, morali so se skrivati po parmah in kleteh, samo zato, ker so v šoli in cerkvi oznanjali božjo besedo v domačem jeziku. Pa nebo je bdelo nad njimi, da so se srečno izognili smrtno nastavljenim zankam.

Siromašna je njihova sedanjost. Postavi te ljudi s prekmurske ravnine in raztepi jih kamorkoli po svetu, navadijo se na kraj in na ljudi. Morajo se. Ker hočejo živeti, četudi je treba z golimi rokami razgrebati po tuji zemlji, samo zato, da si postavijo domove za sebe in svoje otroke, da ne bodo na veke hlapci.

Ljudstvo na tem koščku zemlje hoče imeti lepšo in svetlejšo bodočnost.

Matija Balažic:

Pogled v zgodovino pripovesti „Na križopotji življenja.“

Podobno življenje so živeli vaščani gručaste vasi Dolina ob Murici. Nekam umirjeno so živeli, vse leto predani vsakdanjemu delu. Božje sonce jih je ogrevalo, nebo jim je pošiljalo dež in sneg, točo in viharje leto za letom.

Ob poletnih večerih so pasli kobile. Saj je lepó pasti kobile, ko so takole ob mraku po opravljenem domačem delu, gnali na mlado deteljo, jim zepnili prednje nogé, toliko da so se mogle gibati z mesta, ali pa vlekli „mačkeca“ na paši s staro razvešjeno mrho, kurili ognje in pekli krompir. Gledali so zvezde, kako stojijo ter dognali, da je béroš raztresel slamo po rimski cesti in ugotovili, kje je križ sv. Helene, dvor sv. Andreja, Jakobova palica, polnočnica, zorjanska zvezda in kosci. Vmes se je dvigala pesem, da je jasno odmevalo v belo, z mesečino oblito noč, kjer so pravkar zamrli glasovi večernega zvona, in si pripovedovali strahotne zgodbe, da so se jim ježili lasje. Ko so napasli, so zgrnili ogenj, da se bodo božje pastiričice grele ob njem, ker so jim pomagale pasti.

Krave jim je pasel skupen čredaš, ki je jutro za jutrom hodil z dolgim bičem na kratkem porišču, da se je sveže odbijalo od hiš in hlevov, kjer so se ženske paščile z dojenjem. Reka živine se je valila po cesti proti ložiču, kjer ni bilo treba zavračati, le zvečer je moral zopet vse prignati domov. Samo dvakrat na leto je utihnilo to glasno pokanje po vasi ob poletnih jutrih: na Petrovo, ko je glavno proščenje in na veliko noč. Za njim je zateglo pritrobental svinjski pastir, kanas so mu rekli, ki je tudi gnal v ta ložič, velik in prostoren pašnik. Le miru ni imel toliko kakor čredaš, ker so mu svinje prerade uhajale skozi živo mejo, se skrile v koruzo, da so nemoteno razgrizavale tikve.

Zrnja še niso vozili v parne mline. Pšenico in žito, ki so ga tolkli s cepmi po teden ali dva, so očistili z vejačami. Mlet so vozili na domače mline na Muri, ki so se lahno pozibavali na vodi in glasno šklepetali. To klopotanje mlinov se je prijetno mešalo s šumenjem deroče Mure. Posušeno koruzo so pa dali mleti kar pri starem Lepošu, ki je imel na Murici mlin na eno kolo, že tako star, da so sprhneni tramovi in stene bili vse zakrpani z deščicami. Velike in rejene podgane so imele varno zavetišče v njem. Obleko so moški nosili iz belega domačega platna, široke hlače na zabrnike, vse pretkano z rdečimi partami in srajco s široko nabranimi rokavi. S cepmi so hodili mlatit na madžarska veleposestva.

Ženili so se kakor v drugih vaseh, saj mladih ljudi ne zmanjka tako naglo, še prehitro se zdi starim, da jih mladi odrivajo v kot. Fantje dražijo dekleta, da jih je kot plevela, a dekleta jim vračajo milo za drago, da jih je kot drevja v logu. Hodili so vógledih, se pogajali, včasih za šalo, včasih za res, da je celo miza začutila na sebi trdo pest. Razposlali so nato pozvačine, da so s svojim cinklanjem z zvončki in z glasnim trobljenjem napolnili vso vas. Otroci, še mnogi v srajcah, so v procesijah bosi capljali za njimi. Med potjo so pozvačini ponujali znancem „snehino“ mleko iz kulača, ježevo župo dekletom in otrokom, ki so se z vriščem razbežali na vse strani. S svetopisemskimi besedami vabijo botrino na „malo goščénje“. V nedeljo so spremljali sneho in mladoženca med vriskanjem in godbo v cerkev in nazaj, le posnehálja in starešina sta se resno držala. Nato so se gostili in plesali dva, tri dni, tolkli s petami po podu, da niso skoraj hiše raznesli. Nato živijo zopet vsakdanje življenje, le včasih jim še spomin z veseljem zabrodi v take pretekle dni.

Nekatera dekleta so sicer zaželela mirnega in tihega življenja. Zato so se ognila hrupnemu posvetnemu življenju, ker pravijo, se je težko izmotati skrito nastavljenim zankam premetega peklenščka. Ko se je njih duše dotaknil božji klic, so se predale božjemu življenju in delu: molile so zase in druge, stregle bolnikom in vzgajale otroke. Domačim so se vsako leto oglasile s pismom, da so še žive in zdrave in da se jim dobro godi. Le kadar je kdo od domačih umrl, so se smela prikazati doma. In takrat so jih ljudje občudovali, jih spraševali in jih ženske blagrovale, da jim je Bog dobro dal, da si utegnejo v miru skrbeti za dušo in se pripraviti na večnost, one pa da so vpležene v vsakdanje delo in največ brige jim povzročajo ti mali smrkavci, ki jih noče biti ne konca ne kraja. Tako si stežka najdejo čas, da bi bolj skrbele za svoje duše, zvečer pa takoj z rožnim vencem v rokah zadremljejo od utrujenosti. Potem so se zopet odmaknile očem sveta: one so zabljale na svet, pa tudi spomin na nje je počasi obledeval pri njih.

Bog jim je pošiljal roso in dež, slano in mraz, povoden in sušo, kakor so bili vredni pred Bogom po svojem življenju. Nikoli niso pozabili na Boga. Vestno so izpolnjevali božje in cerkvene zapovedi, svetili nedelje in svetke, hodili k maši, če ni bil prevelik mraz, ali pregrdo vreme. Saj pot do farne cerkve se je vlekla debelo poldrugo uro. Pa je že bilo tako urejeno: edina slovenska vas Dolina med desetimi madžarskimi vasmi v fari. Zato mladina in ženske niso razumele od pridige ničesar, le moški, ki so bili pri vojakih so napol razumeli. Zato so vsi raje hodili prek čez Muro v medžimursko faro, le pičle četrt ure oddaljeno od njih. Ne, brez Boga in božje besede res niso mogli vzdržati. Gnalo jih je srce, žejno božje resnice. Če pa se je Mura napela in se razlila po senožetih in njivah, da je večkrat umazana voda lizala stene prvih hiš, toliko da ni prestopila praga, so bili docela odrezani od Preka. Saj Mura je tako rada glodala zemljo in z mlini vred bližala vasi. Žrla je najboljšo zemljo, kakor bi bila dragocena hrana. Odlagala je na drugi strani pesek in prod. Ljudje so obupno gledali, kako jim je Mura jemala zemljo. Včasih so se po celi kosi vdrli v vodo, kosi njive, ki je že pognala iz sebe zeleno setev. Vsakokrat je splaval z Muro kos vsakdanjega kruha, ki ga nosila Mura nekam daleč na svojem hrbtu. Z vsako pedjo, s katero se je Mura bližala in zarivala proti njihovim hišam in glodala to rahlo prst, se jim je vselej povečala skrb v očeh.

A tudi narasla Mura ni pretrgala vezi med njihovimi dušami in Bogom. Doma so skupno na glas molili rožni venec in dodajali celo vrsto očenašev za duševne in telesne potrebe vseh. Večina pa jih je molila iz molitvenikov v domačem jeziku, molili so kleče mašne molitve ob klopi v sobi iz oguljenih molitvenikov in poljubljali vsako stran, predno so jo obrnili. Kadar pa so zadoneli glasovi zvonov iz Preka, cerkev je bila na bregu in njih glasovi se ubrano razlivali na dolinske hiše ob povzdigovanju, so se skesano in pobožno trkali na prsa ter prosili odpuščanja svojih grehov.

Če pa kdo za hip pozabil na božje zapovedi ali jih celo še drznil kršiti, so ga skupno spravili na pravo pot ali pa se je moral pobrati iz vasi. Če so se kdaj sporekli in spoprijeli vročekrvni fantje ob proščenjih, so se nenadoma zasvetili bajoneti madžarskih žandarjev s črnim svetlikastim kokotovim perjem za kapo. Medsebojne prepire jim je razsojal župan, poljski čuvaj je s palico na hrbtu preganjal smrkavce, ki so delali škodo na njivah, dva nočna stražarja, ki sta se menjavala vsako noč od druge hiše, sta pazila z lesenimi puškami na ramah, da ne bi koga obšle skomine po tujem blagu.

Vina se kajpada niso branili. Vinska kaplja je božja kaplja. Komur se je zdelo predaleč v lendavske gorice, si je poiskal v bližnjih, prečnih goricah dobro vino. Prijetni občutki so navdajali možakarje, ko so si oprtali čez ramena belo torbo s palasko, priložili še kos hamice, kupili med potjo beli veklin in samozavestno koračili z grčasto palico v roki in s pipo v ustih proti goricam.

Drugi, ki niso imeli lastnih goric, so si posadili po dvoriščih in okrog hiše domači klitan, da je bil vse razpleten pred hišo in razpeljan ob stenah. Stežka je včasih docela dozorel, zato so že skrbela lačna in željna otroška usta. To domače vino, pomešamo z goričkim, so nekateri radi tržili po domačih hišah kot čisto vino. Že res, da se je vsak rad ustavljal v takih hišah, ko se je vozil ali pešačil mimo vasi, zlasti ob semskih dneh. Pa vendar, ta kapljica niti pravega imena ni imela. Kaj zato, če jih že strese, ko vlijejo vase skoraj pol kozarca, pijejo pa le. Kljub temu pa spravi ta pijača take pivce v dobro voljo, da se često primejo okoli vratov in poskušajo s hripavim glasom zapeti kakšno pesem. Ko se naposled le odpravijo naprej in sedejo na star razsušen koleselj, da cvileč seje vsevprek po cesti, so tako glasni, celo sporeko se včasih, da marsikaterega Dolinca spravi radovednost na prag. Stara mrha, najbrž cikra, vpležena v koleselj, pa leno kinka z glavo in kosi z zadnjo nogo; če pade bič po njej, samo nekoliko pomiga z repom in kožo, hitreje pa le ne stopi. Še tako resnega Dolinca to spravi v smeh.

V šoli so z nasršenimi pogledi in gibko palico strahovali madžarski učitelji male dolinske paglavce. Nančili so se pa le toliko, da so znali podpisati svoje ime in pozneje s okornimi črkami morda kako kratko pismo rodbini v Ameriko. Zato so se pa učili doma čitati iz molitvene knjige in biblije, kjer so razumeli vsako besedo. Pozneje, če je bilo treba, so računali na prste ali šteli tako, da so vrezavali zareze v palice, največ pa računali pri svojem gospodarstvu na pamet. Svetniški godovi so jim bili koledar, vremenoslovci in znanilci, kdaj naj gredo orat, prašit, sejat, kosit. Ženske so dobro vedele, ob katerih dnevih ne smejo peči kruha in kdaj je dobro sejati repna semena in presti lan.

Za računanje davkov jim ni bilo treba skrbeti. V občinski hiši jim je notariuš že sam zračunal, koliko morajo plačati davka. Oni se niso brigali zato. Brigali so se samo zato, da ne bi zaostali pri plačevanju, ‚kaj bi se slinil tam, kjer ne razumeš?‘ so pravili tistim, ki so včasih le posumili v notariuševo poštenost in pravičnost. ‚Mi smo samo kmetje, — paraszti, — ne rinimo se med gospodo. Mi nimamo časa zapravljati dnevov po šolah. Bodo že oni skrbeli, da se spomnijo na nas, kadar bo treba. Kdo pa bo mesto nas oral, kopal in delal na gruntu?‘

Če pa se je le kdo drznil glasneje zamrmrati — ni li bil to zadrževan krik po svobodi? — so že drugo jutro potrkali na duri njegove hiše žandarji z resnimi obrazi in puškami na ramah...

Notariuši so bili občinski bogovi in posvetni bogataši. Nagrabili so si bogastva in nakupili goric. Niso imeli njiv, pa so prodajali za časa vojne po cele vagone zrnja, niso redili svinj, pa so merili masti na vagone. Razsipavali so bogastvo, razmetavali denar in slavili hrupna slavja. Oni so tako rekoč odločevali o glavah tega ljudstva in vojnih podporah. Vse to se je vršilo z žrtvami in krvavimi sragami dolinskega ljudstva, ki je tiho delalo, skrito živelo in dajalo polno perišče. Vzdrževalo je z delom svojih rok velezmožne grofe. Ljudstva nihče ničesar ni vprašal, ne, kaj so in ne, odkod so, o tem so odločale visoke glave. Njih so se spomnili le takrat, ko so pobirali desetino od gosposke zemljé in kadar so lovili glasove proti svojim nasprotnikom v visoki politiki. Saj ta visoka politika se sploh ni tikala ljudstva! Takrat so se pripeljali v črnih kočijah, v belih rokavicah in z visokim cilindrom na glavi, da je marsikateri Dolinec plaho segel po klobuku, da bi se odkril. (Dalje.)

Pod pokroviteljstvom Nj. Vel. krala Petra II. bo v Ljubljani

XIX.

MEDNARODNI SPOMLADANSKI VELESEJEM

kot 45. velesejemska razstavna prireditev od 3. do 12. jun. 1939

Splošni velesejem: Strojna in kovinska industrija, fina mehanika. Radio in elektrotehnika, razsvetljava in kurjava. Dvokolesa, vozovi, sport. - Poljedelski stroji in orodje. Mlini. Lesna industrija, pletarstvo, ščetarstvo, igrače. Tekstilna industrija in konfekcija, klobučarstvo, čipkarstvo. Usnje in konfekcija. Krznarstvo. Papir in pisarniške potrebščine. Kemična industrija in fotografija. Živilska industrija. Stavbarstvo. Glasbila. - Steklo, porcelan, keramika, bižuterija. Razno.

Posebne razstave: Italijanska industrija. Pregled slovanskih narodnih ženskih izdelkov. (Vezenine, narodne noše in ženska ročna dela). Tobačni izdelki monopolske uprave. Avtomobili, motorna kolesa svetovnih znamk. Pohištvo, stanovanjska oprema. Mala obrt. Turizem. Gorenjska in dolenjska hiša v narodnem slogu. — Za razstavno blago veljajo izdatne prevozne, carinske in trosarinske olajšave. - Inozemski obiskovalci dobe na podlagi velesejemske legitimacije jugoslovanski vizum brezplačno pri vseh jugosl. konzulatih. -

Na jugoslovanskih železnicah imajo obiskovalci velesejma brezplačen povratek. Na postajni blagajni kupijo poleg vozne karte še rumeno železniško izkaznico za din 2. Ko dobe potrdilo o obisku velesejma, imajo s to izkaznico in staro vozno karto brezplačen povratek. Velja za: dopotovanje od 31. maja do 12. junija, povratek od 3. do 17. junija.

Na inozemskih železnicah veljajo sledečih popusti:

Bolgarija	50%
Francija	25%
Grčija	25%
Italija	30%
Madžarska	25-33%
Nemčija	25%
Poljska	33%
Rumunija	25%
Švica	25%

Na parobrodih: Jadranske in Dubrovačke plovidbe velja vozna karta nižjega razreda za vožnjo v višjem razredu za dopotovanje od 29. maja do 10. junija, za povratek od 5. do 20. junija.

Na parobrodih Zetske plovidbe pa velja 50% popust za dopotovanje od 20. maja do 13. junija, za povratek od 3. do 20. junija.

Na zračnih linijah: 30% popust.

Razstavni prostor meri 40.000 m². V razstavnih zgradbah je 8.000 m² prostora.

Ljubljanski velesejem vas vabi! Pridite in poglejte! Izbirajte, kupujte, naročajte!

Novine izhajajo vsaki četrtek za prišestno nedelo. Za tiskarno Balkanji Ernest Dolnja Lendava. Izdajatelj in urednik: Klekl Jožef, župnik v pok.